

Finansutskottets betänkande

2025/26:FiU23

Riksbankens verksamhet och förvaltning

2025

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2025 enligt direktionens förslag. Utskottet föreslår också att riksdagen godkänner riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition för 2025. Beslutet innebär att av Riksbankens vinst på 5 297 miljoner kronor överförs 973 miljoner kronor till Riksbankens reservfond och 4 324 miljoner kronor till Riksbankens balanserade vinstmedel samt att ingen vinst delas ut till statskassan. Utskottet föreslår vidare att riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet 2025 och beviljar Riksbankens direktion ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2025. Därtill föreslår utskottet att riksdagen lägger Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025 till handlingarna.

Utskottet redovisar i betänkandet även en uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet. Underlag för denna är en särskild redogörelse som utskottet begärt från Riksbanken enligt 11 kap. 2 § riksbankslagen. Riksbanken bedriver ett omfattande internationellt arbete, vilket framstår som allt viktigare i en geopolitiskt osäker omvärld. Enligt utskottets mening är det både viktigt och välkommet att Riksbanken, som en relativt liten centralbank, är en respekterad och aktiv aktör i relevanta internationella sammanhang. Utskottet välkomnar att Riksbanken utvecklar styrningen av den internationella verksamheten och att en god hushållning med Riksbankens resurser ska iakttas. Utskottet välkomnar att Riksbanken i fråga om den internationella verksamheten har ett välfungerande samarbete med Regeringskansliet, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret. Utskottet framhåller vikten av att Riksbanken fortsätter att hålla hög kvalitet i det internationella arbetet, arbeta långsiktigt och prioritera sina resurser rätt. Utskottet bedömer att den internationella verksamheten bidrar till måluppfyllelsen inom Riksbankens verksamhetsområden. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner det som utskottet anför om Riksbankens internationella verksamhet 2025.

Behandlade förslag

Framställning 2025/26:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025.

Framställning 2025/26:RB2 Riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition 2025 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse.

Redogörelse 2025/26:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2025	5
Uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet 2025.....	5
Utskottets överväganden.....	7
Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2025	7
Riksbanksfullmäktiges framställning om resultatdisposition.....	15
Riksrevisionens revisionsberättelse över Riksbankens årsredovisning	17
Uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet 2025.....	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	32
Framställning 2025/26:RB1	32
Framställning 2025/26:RB2	32
Redogörelse 2025/26:RR2	32
<i>Bilaga 2</i>	
Riksbankens resultat- och balansräkning.....	33
<i>Bilaga 3</i>	
Beräkning av Riksbankens vinstdisposition	36
<i>Bilaga 4</i>	
Offentligt sammanträde med utfrågning av Riksbankens direktion.....	37
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Riksbankens balansräkning i sammandrag	13
Tabell 2 Riksbankens resultaträkning.....	14
Tabell 3 Riksbankens återstående finansiella åtaganden mot IMF	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2025

Riksbankens resultaträkning och balansräkning 2025

Riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för räkenskapsåret 2025 enligt direktionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2025/26:RB1.

Disposition av Riksbankens resultat 2025

Riksdagen godkänner att Riksbankens resultat för 2025 ska disponeras så att av vinsten om 5 297 miljoner kronor överförs 973 miljoner kronor till Riksbankens reservfond och 4 324 miljoner kronor till Riksbankens balanserade vinstmedel.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2025/26:RB2.

Ansvarsfrihet för riksbanksfullmäktige

Riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet under 2025.

Ansvarsfrihet för Riksbankens direktion

Riksdagen beviljar direktionen ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken under 2025.

Revisionsberättelsen över Riksbankens årsredovisning 2025

Riksdagen lägger redogörelse 2025/26:RR2 till handlingarna.

2. Uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet 2025

Riksdagen godkänner det som utskottet anför om Riksbankens internationella verksamhet 2025.

Stockholm den 23 april 2026

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Joakim Sandell (S), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S), Adam Reuterskiöld (M), Patrik Lundqvist (S), Pia Trollehjelm (SD), Ilona Szatmári Waldau (V) och Anders Karlsson (C).

Redogörelse för ärendet

Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2025

Utskottet behandlar i betänkandet framställning 2025/26:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025. I framställningen föreslår Riksbankens direktion att riksdagen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för räkenskapsåret 2025 enligt förslaget i årsredovisningen. I betänkandet behandlas också framställning 2025/26:RB2 Riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition 2025 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse. Vidare behandlas i betänkandet redogörelse 2025/26:RR2 Riksrevisionens redogörelse över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025. Finansutskottets uppgift är att förbereda riksdagens beslut om

- fastställande av Riksbankens resultat- och balansräkning
- godkännande av riksbanksfullmäktiges beslut om hur Riksbankens resultat för verksamhetsåret 2025 ska disponeras
- ansvarsfrihet för fullmäktige och direktionen för verksamhetsåret.

Direktionens förslag och fullmäktiges beslut återges i bilaga 1. Riksbankens resultat- och balansräkning finns i bilaga 2, och i bilaga 3 redovisas riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition. I bilaga 4 redovisas uppteckningar från det offentliga sammanträde med utfrågning av direktionen om Riksbankens verksamhet 2025 som hölls den 3 mars 2026.

Den 19 februari 2026 informerade fullmäktiges ordförande Bo Broman och vice ordförande Tomas Eneroth utskottet om Riksbankens årsredovisning 2025 och fullmäktiges verksamhet 2025.

Den 3 mars 2026 höll utskottet ett offentligt sammanträde med utfrågning av Riksbankens direktion om Riksbankens verksamhet 2025.

Den 10 mars 2026 informerade riksbankschef Erik Thedéen utskottet om Riksbankens årsredovisning 2025, med en fördjupning om verksamhetsstyrning och Riksbankshusets renovering.

Den 19 mars 2026 informerade Riksrevisionen utskottet om revisionsberättelsen över Riksbankens årsredovisning 2025.

Utskottet har som ett led i beredningen av ärendet följt upp fullmäktigeledamöternas och direktionsledamöternas innehav av finansiella instrument m.m. samt fullmäktigeledamöternas bisysslor.

Uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet 2025

I betänkandet gör utskottet en uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet. Underlag för utskottets uppföljning är en särskild redogörelse om Riksbankens internationella verksamhet som utskottet begärt

från Riksbanken enligt 11 kap. 2 § riksbankslagen. Utskottet fattade beslut om att begära redogörelsen den 30 september 2025. Riksbanken lämnade redogörelsen Riksbankens internationella verksamhet (dnr 228-2025/26) till utskottet den 26 februari 2026. Redogörelsen publicerades även på Riksbankens webbplats. I enlighet med utskottets begäran ligger fokus på hur Riksbanken bedriver sin internationella verksamhet, vilken betydelse den verksamheten har för myndighetens verksamhet i övrigt samt hur verksamheten har utvecklats över tid.

Den 10 mars 2026 informerade riksbankschef Erik Thedéen utskottet om Riksbankens redogörelse om Riksbankens internationella verksamhet.

Enligt 7 kap. 9 § 4 riksdagsordningen ska finansutskottet följa upp och utvärdera Riksbankens verksamhet. Granskningen bör enligt lagens förarbeten avse måluppfyllelse och effektivitet och omfatta Riksbankens hela verksamhet (prop. 2021/22:41 s. 163). Penningpolitiken granskas årligen i ett särskilt betänkande. En uppföljning och utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2025 redovisas senare under våren i utskottets betänkande 2025/26:FiU24. En uppföljning och utvärdering av Riksbankens penningpolitik under perioden 2015–2024 kommer även att redovisas under våren i utskottets betänkande 2025/26:FiU27. Sedan riksmötet 2023/24 följer utskottet även upp och utvärderar andra delar av Riksbankens verksamhet i ett särskilt avsnitt i detta betänkande, som i övrigt behandlar Riksbankens årsredovisning och förvaltning.

Utskottets överväganden

Riksbankens årsredovisning och förvaltning 2025

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2025 enligt direktionens förslag. Riksdagen godkänner också riksbanksfullmäktiges beslut om disposition av Riksbankens resultat. Beslutet innebär att av Riksbankens vinst på 5 297 miljoner kronor överförs 973 miljoner kronor till Riksbankens reservfond och 4 324 miljoner kronor till Riksbankens balanserade vinstmedel samt att ingen vinst delas ut till statskassan.

Riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet 2025 och beviljar Riksbankens direktion ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2025.

Riksdagen lägger Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025 till handlingarna.

Riksbankens framställning Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025

Riksbanken lämnade den 17 februari 2026 framställning 2025/26:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025 till riksdagen. Årsredovisningen innehåller en förvaltningsberättelse, en resultat- och balansräkning och en bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

Förvaltningsberättelsen

I förvaltningsberättelsen för 2025 redovisar Riksbanken penningpolitiken och den övriga verksamheten i sex kapitel med utgångspunkt i de allmänna mål för respektive verksamhet som anges i riksbankslagen.

Organisation och ledning samt verksamhet och strategi

Riksbanken bedömer att banken under 2025 förbättrade sina förutsättningar att lyckas med sina uppgifter och uppfylla kraven i riksbankslagen.

Utöver arbetet i enlighet med den strategiska planen för 2024–2027 pågick under året flera större projekt, bl.a. renoveringen av huvudkontoret, modernisering av betalningsinfrastrukturen, strukturella förändringar i it-miljön och arbete med bankens intjäning. De största projekten samplaneras löpande och kommittén för verksamhetsutveckling arbetar med hur Riksbanken ska prioritera bland avdelningsöverskridande projekt.

Under året uppdaterade Riksbanken sitt regelverk för hur verksamheten ska planeras och följas upp i syfte att styra sin verksamhet i en tydligare riktning och samtidigt stödja en effektiv resursanvändning. Riksbankens ledningsgrupp ansvarar för omfördelning av budgeten vid behov. Om direktionen fattar beslut utöver verksamhetsplanen som får budgetkonsekvenser ska kostnaden i första hand finansieras genom omprioriteringar i den gällande budgeten.

Inom området it och digitalisering införde Riksbanken en ny AI-policy och en färdplan för arbetet med detta. En ny plattform för stöd för automatisering av ärendeflöden och processer upphandlades. Flera strukturella förändringar i it-miljön infördes. Även cybersäkerheten stärktes genom flera projekt.

När det gäller Riksbankens interna beredskap fortsatte banken att stärka sin förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i kris och krig. Bland annat fördjupades analyserna av geopolitiska, och man tog fram s.k. worst case-scenarier för vad som kan hända om säkerhetsläget försämras drastiskt. Arbetet med att utveckla Riksbankens krigsorganisation fortsatte, t.ex. i fråga om prioriteringar, bemanning och ansvarsfördelning om och när höjd beredskap införs. Flera större övningar genomfördes under året.

I juni 2025 fastställde direktionen de övergripande målen, kraven och ramarna för den fortsatta renoveringen av Riksbankshuset. Efter det började mer detaljerade och preciserade lösningar tas fram. Byggnaden behöver vara utrymd under byggtiden och resterande arbetsplatser behöver flytta till en ny temporär lokal (sedan tidigare finns det en ersättningslokal som rymmer ca 200 arbetsplatser där delar av verksamheten varit placerad sedan 2024).

Riksbankens personalstyrka ökade under 2025 vilket beror dels på att banken behöver fler medarbetare inom fastighetsområdet p.g.a. renoveringen, dels på valet att ersätta konsulter med tillsvidareanställd personal, framför allt inom it. För att åtgärda Riksbankens svårigheter att rekrytera it-specialister inleddes under året ett arbete med att göra banken mer attraktiv som arbetsgivare för dem.

I fråga om kommunikation framstod Riksbanken enligt analysföretaget Verians medieanalys som en lugn och nyanserad röst. När det gäller allmänhetens förtroende för Riksbanken hade i genomsnitt 57 procent av de tillfrågade mycket stort eller ganska stort förtroende för banken under 2025. Det är en ökning med 6 procentenheter sedan 2024 och 19 procentenheter sedan 2023.

Inom området internationell samverkan tog Riksbanken under året fram en policy för det internationella arbetet. Den beskriver hur Riksbanken prioriterar i arbetet samt hur arbetet ska bedrivas och bidra till bankens mål och verksamhet. Ett arbete med att se över Riksbankens deltagande i internationella forum inleddes. Vidare har interna mål och indikatorer anpassats för att kunna följa upp den samlade internationella verksamheten.

Penningpolitiken

Målet för penningpolitiken är att hålla inflationen varaktigt låg och stabil. Utan att åsidosätta prisstabilitetsmålet ska Riksbanken också bidra till att produktionen och sysselsättningen utvecklas på ett balanserat sätt.

Riksbanken konstaterar att penningpolitiken är framåtblickande och styrräntan sänktes gradvis under 2025. Effekterna av tidigare räntesänkningar följdes noga samtidigt som det fanns en stor osäkerhet i världsekonomin. Under första halvåret blev utsikterna för den globala tillväxten sämre, medan tidpunkten för när den svenska konjunkturen skulle börja återhämta sig successivt sköts fram. Inflationen steg en bit över målet, men det bedömdes vara övergående och därmed inte motivera några ändringar i penningpolitiken. Energipriserna, som tidigare har påverkat inflationen mycket, spelade en mindre roll under 2025. Konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) låg i genomsnitt på 2,6 procent, och KPIF exklusive energi var något högre, 2,8 procent.

Den svenska ekonomin återhämtade sig långsammare än i Riksbankens prognos och tidpunkten för vändningen sköts fram flera gånger under året. Mot slutet av året visade dock statistiken att tillväxten hade tagit fart. Arbetsmarknaden utvecklades däremot svagare än vad Riksbanken förväntade sig och arbetslösheten steg ytterligare något.

För att stärka konjunkturen sänktes styrräntan mer än vad Riksbankens tidigare prognoser hade pekat på. Den ökade osäkerheten i omvärlden bidrog till att Riksbanken i juni bedömde att efterfrågan i ekonomin blivit svagare än tidigare väntat. Det innebar att inflationen framöver kunde bli något lägre än i tidigare prognoser. Mot den bakgrunden sänkte Riksbanken styrräntan ytterligare och öppnade för att det kunde bli ännu en sänkning under året. I september följde en ny räntesänkning, med målet att ge stöd åt återhämtningen och stabilisera inflationen vid målet på sikt.

Riksbanken noterar att de långsiktiga inflationsförväntningarna var stabila och nära 2 procent under hela året. Löneavtalen under våren 2025 visade att förtroendet för inflationsmålet var starkt.

Sammantaget sänkte Riksbanken styrräntan med 0,75 procentenheter under året och banken bedömer att måluppfyllelsen för penningpolitiken var god. Under året utvecklade Riksbanken också sin datahantering och sitt penningpolitiska modellstöd. Riksbanken fördjupade sin analys inom flera områden kopplade till penningpolitiken, bl.a. förutsättningarna för inflationsmålspolitiken. Den penningpolitiska kommunikationen var också ett område för analys.

Arbetet med finansiell stabilitet

Sammantaget bedömer Riksbanken att banken under 2025 bidrog till att det finansiella systemet är stabilt och effektivt. Riksbankens övervakning och analys ger enligt banken en god överblick och djupare förståelse för såväl stabilitetsriskerna som affärsutvecklingen i det finansiella systemet.

Riksbanken redogjorde under året för sin bedömning av den finansiella stabiliteten i två finansiella stabilitetsrapporter. Riksbanken utvecklade sin stabilitetsanalys genom att införa nya datahanteringsrutiner och förbättrade analysverktyg. Riksbanken deltog i internationella samarbeten för finansiell stabilitet, bl.a. i den nordisk-baltiska kretsen och i Europeiska systemrisknämnden (ESRB).

Inom ramen för övervakningen av den finansiella infrastrukturen (system för betalningar, avveckling och clearing) genomfördes bl.a. analyser av infrastrukturföretagen, centrala motparter och risker med omedelbara betalningar. I arbetet med krisberedskap stärktes kontakterna med de baltiska centralbankerna, de första testerna i enlighet med DORA-regelverket genomfördes och Riksbanken deltog i arbetsgrupper för att stärka motståndskraften mot cyberhot och öka informationsdelningen.

Betalningar och civil beredskap för betalningar

Riksbanken bedömer att betalningar i Sverige över lag är säkra, effektiva och tillgängliga. Samtidigt finns det problem med bedrägerier, och betalningsinfrastrukturen behöver stärkas och moderniseras. Digitaliseringen har gjort betalningar både smidigare och säkrare, men den skapar även utmaningar med en ökad teknisk sårbarhet och att vissa personer fått det svårare att betala. Fler bör enligt Riksbanken ha tillgång till ett betalkonto och olika betaltjänster och betalsätt.

Värdet på sedlar och mynt i cirkulation uppgick i genomsnitt till 56 miljarder kronor under 2025, en minskning med 1 miljard kronor jämfört med 2024 och med 6 miljarder kronor jämfört med 2021. Riksbanken bedömer att kontantförsörjningen i Sverige fortfarande är sårbar och att även små förändringar på marknaden för kontanthantering kan få stora konsekvenser för kontanternas roll som betalsätt.

Enligt Riksbanken fungerar inte återföringen av svenska kontanter till Sverige, vilket har fått som konsekvens att det inte går att växla svenska sedlar utomlands och att svenska sedlar finns kvar hos utländska centralbanker och utländska privata banker. Det bedöms inte påverka funktionaliteten på den svenska betalmarknaden. Riksbanken för en dialog med Europeiska centralbanken (ECB), centralbanker och Finansinspektionen om hur situationen ska hanteras.

När det gäller infrastruktur för kontanthantering uppstod driftsstörningar i samband med att Bankomat själv tog över kontanthanteringen från Loomis. Efter driftsstörningarna sammankallade Riksbanken Betalningsrådets kontantutskott. Slutsatser som drogs var bl.a. att det behöver finnas reservrutiner vid liknande större verksamhetsförändringar och att det är viktigt med parallella betalningsinfrastrukturer såsom betalkort och mobilbetalningar.

Sedan den 1 januari 2026 tillhandahåller Riksbanken fem platser med depåer för lagring och ut- och inlämning av sedlar i Sverige (den femte depån

driftsattes vid årsskiftet 2025/26 i Sundsvall). För att stödja kontantförsörjningen ytterligare har Riksbanken erbjudit Loomis och Bankomat att förvara Riksbankens kontanter i sina lokaler och avtal tecknades med Loomis.

Deltagarkretsen i betalningssystemet RIX utökades under året till följd av förändringar i EU:s finalitydirektiv och betaltjänstdirektiv. Generellt ökade intresset för RIX under året. Riksbanken bedömer att systemet överlag fungerade bra. Tillgänglighetsmålet för RIX-INST (mindre betalningar i realtid) uppnåddes medan avbrott i RIX-RTGS (stora betalningar) innebar att tillgängligheten hamnade strax under målet (93 procent). Riksbanken höjde månads- och tilläggsavgifterna i mars 2025 för att täcka kostnadsökningarna i RIX-RTGS.

I maj 2025 införde Riksbanken den nya meddelandestandarden ISO 20022 i betalningssystemet RIX. Införandet är ett led i en internationell standardisering för att göra betalningar snabbare, säkrare och mer effektiva.

Under året förhandlade Riksbanken med Eurosystemet om att använda T2-plattformen för att tillhandahålla Riksbankens avvecklingstjänst RIX-RTGS. Ett avtal väntas undertecknas under 2026. Riksbanken fortsatte sitt samarbete med ECB och Danmarks Nationalbank om TIPS Cross Currency. Tjänsten, som ska möjliggöra omedelbara betalningar mellan olika valutor sattes i drift i oktober 2025. Intresset för tjänsten var enligt Riksbanken inledningsvis svagt. Riksbanken har under året också följt ECB:s arbete med en digital euro samt analyserat utvecklingen av stablecoins och andra tillgångar som handlas på decentraliserade plattformar.

Under året enades Riksbanken tillsammans med marknadsaktörer om en lösning för att man ska kunna betala för livsnödvändiga varor med kort även om det är störningar i datakommunikationen. Möjligheten till offline-betalningar ska införas vid halvårsskiftet 2026.

Riksbanken började under året uppdatera gällande beredskapsföreskrifter, dels för att analysera behovet av att utöka kretsen av företag som omfattas av föreskrifterna, dels för att utveckla och konkretisera de krav som ställs. Målet är att uppdaterade föreskrifter och allmänna råd ska beslutas efter sommaren 2026.

Data och statistik

Riksbanken bedömer att banken under 2025 framställde och offentliggjorde data och statistik av god internationell standard, och kunde motivera vilka data och statistikällor som används samt redovisa hur de hanteras. Insatserna för att successivt tillföra och tillgängliggöra data och statistik i den gemensamma dataplattformen bedöms ha bidragit till att utveckla data. Nya arbetsmetoder, ny teknik och tvärfunktionella team ledde samtidigt till snabbare och effektivare arbetssätt. Från och med 2025 utförs arbetet med data och statistik tvärfunktionellt över bankens avdelningar.

Tillgångsförvaltning

Sammantaget bedömer Riksbanken att bankens tillgångsförvaltning under 2025 arbetade för att på sikt kunna bidra till bankens finansiella oberoende och upprätthålla dess förmåga att fullgöra sina uppgifter vid en kris.

Riksbanken har sett över förvaltningen av guld- och valutareserven, vilket resulterat i ett nytt ramverk där direktionen tar en mer aktiv roll i förvaltningen. Det nya ramverket användes för första gången vid direktionens beslut om en ny strategisk allokering för guld- och valutareserven i februari 2025. Den nya allokeringen innebar framför allt att andelen amerikanska dollar ökade till ungefär 70 procent och att investeringarna i euro spreds över fler länder. Allokeringen bedömdes stärka Riksbankens beredskap och förväntade intjäning.

Efter beslutet stärktes den svenska kronan mer än väntat, särskilt mot den amerikanska dollarn, vilket påverkade avkastningen negativt eftersom värdet på tillgångar i utländsk valuta då minskade räknat i kronor. Effekten dämpades av att delar av valutareserven är valutasäkrad, men valutaavkastningen blev ändå negativ och sämre än väntat. Samtidigt utvecklades ränteavkastningen bättre än väntat och bl.a. guldreserven gav ett positivt bidrag.

I december 2025 togs beslut om en oförändrad strategisk allokering och valutasäkring för 2026. Nettoavkastningen från guld- och valutareserven förväntas uppgå till 5 miljarder kronor 2026 och därmed ge tillräcklig avkastning för att finansiera Riksbankens verksamhet och samtidigt bidra till att bygga upp Riksbankens eget kapital mot den lagstadgade målnivån i lämplig takt.

För att upprätthålla en god förmåga att snabbt kunna handla med svenska obligationer beslutade Riksbanken i november 2024 att inrätta en långsiktig värdepappersportfölj med svenska nominella statsobligationer till ett värde av 20 miljarder kronor. Riksbanken beslutade i september 2025 att värdepappersportföljen i svenska kronor ska kunna variera mellan 18 och 22 miljarder kronor. I ljuset av att Riksbankens värdepappersinnehav i svenska kronor minskar framhöll riksbankschefen i ett tal i september 2025 att bankerna behöver ha en mer aktiv likviditetshantering.

Möjligheten för Riksbanken att besluta om ett inlåningskrav för banker började gälla den 1 januari 2025. I juni beslutade Riksbanken att kreditinstituten tillsammans skulle sätta in ca 40 miljarder kronor i räntefri inlåning på konton hos Riksbanken, vilket hade skett per den sista oktober.

I februari 2025 skickade Riksbanken en framställning till regeringen med förslag till lagändringar som innebär att Riksbanken får använda befintlig statistik hos SCB om varje instituts skulder för att beräkna deras räntefria inlåning. Frågan bereds i Regeringskansliet. För 2025 inhämtade Riksbanken samtycke från instituten för att ta del av statistiken, eller begärde att instituten själva lämnade de uppgifter som behövdes.

Finansiell redovisning

I tabell 1 nedan presenteras i sammandrag Riksbankens balansräkning och hur den förändrats sedan 2024. Riksbanken minskade sin balansomslutning med drygt 19 procent jämfört med slutet av 2024. Minskningen beror främst p.g.a. att marknadsvärdet på den svenska värdepappersportföljen minskade, vilket främst beror på förfall men också på försäljningar av svenska statsobligationer.

Även valutareservens marknadsvärde minskade, vilket i huvudsak beror på kronförstärkningen under året. Samtidigt steg guldpriset i dollar mer än vad dollarn försvagades mot kronan, vilket gjorde att guldreservens värde ökade.

Den penningpolitiska skulden (riksbankscertifikat och inlåningsfacilitet) minskade främst till följd av förfall och försäljning av svenska obligationer, men också p.g.a. införandet av inlåningskravet. Genom inlåningskravet omvandlades 40 014 miljoner kronor till räntefri skuld.

Tabell 1 Riksbankens balansräkning i sammandrag

Miljoner kronor

	2025	2024	Förändring
Tillgångar			
Guld	161 188	117 472	43 716
Fordringar på IMF	111 694	123 038	-11 344
Valutareserv ¹	418 498	460 088	-41 590
Utlåningsfacilitet	–	112	-112
Värdepapper i svenska kronor	220 072	437 297	-217 225
Övriga tillgångar	4 002	1 415	2 587
Summa tillgångar	915 454	1 139 422	-223 968
Skulder			
Utelöpande sedlar och mynt	55 863	57 094	-1 231
Inlåningsfacilitet	155 581	236 830	-81 249
Inlåningskrav	40 014	–	40 014
Emitterade skuldcertifikat	381 870	554 112	-172 242
Skulder till Riksgälden i utländsk valuta ²	8 984	5 183	3 801
Inlåningsrepor i utländsk valuta	–	–	–
Motpost till särskilda dragningsrätter	82 439	93 877	-11 438
Övriga skulder	3 492	10 010	-6 518
Avsättningar	545	563	-18
Värderegleringskonton	158 324	158 708	-384
Eget kapital	23 045	23 009	36
Årets resultat	5 297	36	5 261
Summa skulder	915 454	1 139 422	-223 968

¹ Posten Valutareserv består av banktillgodohavanden, lån och värdepapper som i balansräkningen redovisas under rubriken Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför Sverige.

² Skulden till Riksgälden redovisas i balansräkningen under posten Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i Sverige.

Källa: Riksbankens årsredovisning 2025.

Tabell 2 nedan visar Riksbankens resultaträkning för 2025. Riksbankens resultat för 2025 uppgick till 5,3 miljarder kronor, vilket kan jämföras med resultatet på 36 miljoner kronor 2024. Räntenettet var positivt och bidrog till ett positivt resultat för året och att det egna kapitalet ökade. Samtidigt medförde förstärkningen av kronan att medlen på värdepapperskonton för valuta minskade kraftigt. Effekten på det redovisade resultatet var dock begränsad eftersom en stor del av valutaförlusterna täcktes av reserver som byggts upp på dessa konton tidigare år när kronan försvagades.

Riksbankens kostnader ökade under 2025, vilket främst drevs av fortsatta satsningar inom it (som digitalisering), förstärkt beredskap, köp av it-utrustning och utökat administrativt stöd. Renoveringen av Riksbankshuset avser till största delen investeringsbudgeten och kommer främst att belasta förvaltningsbudgeten genom framtida avskrivningar när renoveringen är avslutad. Under 2025 förstärktes statistikområdet med system för insamling och analys av bankernas utländska tillgångar och skulder. Kostnaderna för verksamheten kopplad till penningpolitik och finansiell stabilitet var relativt stabila.

Tabell 2 Riksbankens resultaträkning

Miljoner kronor

	2025	2024
Räntenetto	12 259	1 221
Ränteintäkter	31 433	40 830
Räntekostnader	-19 174	-39 609
Nettoreultat av finansiella transaktioner, nedskrivningar och riskavsättningar	-5 866	-1 070
Realiserat resultat från finansiella transaktioner	5 004	5 354
Nedskrivningar av finansiella tillgångar och positioner	-10 870	-6 424
Nettointäkter av avgifter	226	175
Erhållna utdelningar	86	88
Övriga intäkter	107	969
Summa nettointäkter	6 812	1 383
Förvaltningskostnader	-1 515	-1 347
Personalkostnader	-767	-730
Administrationskostnader	-667	-544
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-74	-73
Sedel- och myntkostnader	-7	0
Resultat före överföring till/från riskavsättningar	5 297	36
Årets resultat	5 297	36

Källa: Riksbankens årsredovisning 2025.

Det totala resultatet, där även realiserade värdeförändringar inkluderats, uppgick till 4,9 miljarder kronor, vilket är betydligt lägre än det totala resultatet på 47,3 miljarder kronor 2024. Det totala resultatet gynnades av ett

stigande guldpris. Även avkastningen på värdepapper i svenska kronor var positiv. Samtidigt påverkades resultatet negativt av valutareserven till följd av den kraftiga kronförstärkningen. Effekten av kronförstärkningen dämpades något eftersom en del av valutareserven är valutasäkrad.

Riksbankens åtaganden mot Internationella valutafonden (IMF) framgår av tabell 3 nedan. Riksbanken bidrar till IMF:s finansiering via insatskapital och lånearrangemang och har under många år haft beredskap att använda guld- och valutareserven för att möta åtaganden mot fonden. Sedan januari 2023 finansieras ny utlåning till IMF genom upplåning via Riksgäldskontoret. Värdet på denna upplåning uppgick vid slutet av 2025 till 8,9 miljarder kronor.

Tabell 3 Riksbankens återstående finansiella åtaganden mot IMF

Miljoner kronor

	2025-12-31	2024-12-31
Särskilda dragningsrätter (SDR)	157 865	181 472
Insatskapital	41 068	47 106
New Arrangement to borrow (NAB)	56 999	64 847
Kreditavtal	40 279	45 825
Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT-avtal)	6 561	9 343
Totalt återstående åtagande	302 772	348 593

Källa: Riksbankens årsredovisning 2025

Direktionens bedömning av intern styrning och kontroll

Riksbankens interna styrning och kontroll (ISK) bidrar till att myndigheten med rimlig säkerhet kan fullgöra sina uppgifter och uppnå de mål och krav som riksbankslagen ställer på verksamheten. Direktionen är ytterst ansvarig för att det finns en ISK.

Direktionen har utvärderat om den interna styrningen och kontrollen under 2025 uppfyllde de krav som ställs i riksbankslagen och gör bedömningen att den var betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Riksbanksfullmäktiges framställning om resultatdisposition

Riksbanksfullmäktige lämnade den 17 februari 2026 framställning 2025/26:RB2 Riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition 2025 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse till riksdagen.

Beslutet om deposition av Riksbankens resultat 2025

Fullmäktige beslutade den 13 februari 2026 om disposition av Riksbankens resultat för 2025. Enligt beslutet ska resultatet disponeras så att av vinsten på 5 297 miljoner kronor överförs 973 miljoner kronor till Riksbankens reservfond och 4 324 miljoner kronor till Riksbankens balanserade vinstmedel.

Skälen för beslutet

Fullmäktige ska enligt 8 kap. 4 § andra stycket lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) besluta om disposition av årets resultat. Riksdagen och Riksrevisionen ska underrättas om beslutet. Riksdagen ska enligt 8 kap. 6 § första stycket riksbankslagen godkänna fullmäktiges beslut om disposition av årets resultat. Riksdagen får bara vägra att godkänna ett beslut om det strider mot 8 kap. riksbankslagen.

Enligt årsredovisningen uppgick Riksbankens eget kapital vid utgången av 2025 till 23 045 miljoner kronor fördelat enligt följande: 40 000 miljoner kronor (grundfonden), 1 227 miljoner kronor (reservfonden), och -18 182 miljoner kronor (balanserade vinstmedel).

Om resultaträkningen uppvisar vinst ska den enligt 8 kap. 12 § första stycket riksbankslagen överföras till reservfonden, om inte annat följer av 8 kap. 14 § tredje stycket riksbankslagen. Överföringen får inte överstiga ett belopp som motsvarar förändringen av grundnivån för det egna kapitalet. Överskjutande vinstmedel ska överföras till balanserade vinstmedel.

Mot denna bakgrund ska den redovisade vinsten om 5 297 miljoner kronor disponeras så att 973 miljoner kronor överförs till Riksbankens reservfond och resterande 4 324 miljoner kronor överförs till Riksbankens balanserade vinstmedel. Detta innebär att Riksbankens eget kapital efter denna överföring kommer att uppgå till 28 342 miljoner kronor.

För att vinst ska få delas ut till staten ska Riksbanken redovisa en vinst som överstiger det belopp som behöver överföras till Riksbankens eget kapital för att det ska uppgå till den lagstadgade målnivån (8 kap. 12 § andra stycket riksbankslagen). Målnivån för Riksbankens eget kapital ska årligen räknas upp med den förändring av konsumentprisindex (KPI) som Statistiska centralbyrån publicerar och hela beloppet som överstiger den inflationsjusterade målnivån ska delas ut. Eftersom eget kapital efter överföringen av årets vinst till reservfonden och balanserade vinstmedel kommer att vara lägre än målnivån för det egna kapitalet, som efter årets KPI-uppräknings uppgår till 63 300 miljoner kronor, görs ingen vinstutdelning för 2025.

Fullmäktiges verksamhetsberättelse

Fullmäktige sammanträdde vid nio tillfällen under 2025.

Den 26 september 2025 entledigades på egen begäran förste vice riksbankchef Anna Breman från sin tjänst fr.o.m. den 11 oktober samma år. Vid samma sammanträde utsåg fullmäktige Aino Bunge att vara förste vice riksbankschef fr.o.m. samma datum till dess att hennes mandatperiod löper ut den 1 december 2028. Fullmäktige beslutade även om att påbörja rekryteringen av en ny direktionsledamot.

Enligt riksbankslagen ska en ledamot av direktionen genast anmäla till fullmäktige om han eller hon tar vissa anställningar eller uppdrag vid sidan av anställningen som ledamot i direktionen. Fullmäktige godkänner sidosuppdragen i enlighet med de principer om direktionsledamöternas uppdrag

som fastställdes av fullmäktige den 8 februari 2008. Fullmäktige omprövar upp dragen vartannat år. I slutet av 2025 godkände fullmäktige att Anna Seim är ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens avdelning IX.

Direktionens verksamhet har granskats av fullmäktige genom fullmäktiges revisionsfunktion. Revisionen utfördes av KPMG AB. Fullmäktige beslutade om en revisionsplan för 2025 och KPMG har utifrån planen granskat direktionens tjänsteutövning och arbete, och rapporterat granskningarna till fullmäktige. KPMG identifierade inte några väsentliga brister vid någon av dessa granskningar. Fullmäktiges presidium har därutöver haft löpande kontakt med Riksbankens internrevision. Fullmäktige beslutade på sammanträdet den 28 mars 2025 att förlänga avtalet om revisionstjänster med KPMG med två år fr.o.m. den 1 augusti 2025.

För att följa direktionens arbete kunde fullmäktiges ordförande och vice ordförande under året delta vid direktionens sammanträden.

Direktionens ledamöter deltog på fullmäktiges sammanträden och redogjorde för aktuella frågor på Riksbanken. Direktionen gav löpande fullmäktige information om viktiga beslut och händelser kopplade till Riksbankens verksamhet, t.ex. de penningpolitiska rapporterna och de penningpolitiska uppdateringarna, de finansiella stabilitetsrapporterna samt betalningsrapporten.

Direktionen gav också fullmäktige information om Riksbankens budget, verksamhetsplan och verksamhetens tertialuppföljningar, inklusive riskrapportering. Fullmäktige fick också löpande information om renoveringen av Riksbankshuset. Fullmäktige fick under året information från direktionen om Riksbankens internationella arbete, it-sourcing, medarbetarundersökningens resultat, målgruppsanalyser för kommunikation, avbrotten hos uttagsautomaterna och arbetet med intern beredskap. Fullmäktige fick även information om Riksrevisionens årliga granskning av Riksbankens verksamhet. Riksrevisionen redovisade sina resultat för fullmäktige inför och i samband med fullmäktiges beslut om resultatdisposition.

Fullmäktige har under året fått lämna synpunkter på Riksbankens framställning till regeringen om utvidgat ändamål för databasen för övervakning och tillsyn över finansmarknaderna för en effektiv hantering av inlåningskrav. Därutöver fick fullmäktige den 26 september möjlighet att lämna synpunkter på Riksbankens framställning 2025/26:RB3 till riksdagen om finansiering av BIS Innovation Hub Nordic Centre.

Riksrevisionens revisionsberättelse över Riksbankens årsredovisning

Riksrevisionen lämnade den 12 mars 2026 en redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025 (redog. 2025/26:RR2). Enligt Riksrevisionen har Riksbanken upprättat årsredovisningen enligt lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank samt i enlighet med de regler för bokföring och årsredovisning som fastställs av direktionen.

Vidare bedöms Riksbanken i alla väsentliga avseenden ha gett en rättvisande bild av bankens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31 december 2025. Dessutom bedöms Riksbanken ha lämnat en förvaltningsberättelse och information i övrigt som är förenlig med och stöder en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet. Riksrevisionen tillstyrker därför att riksdagen fastställer balansräkningen och resultaträkningen.

Enligt Riksrevisionen har fullmäktige beslutat om disposition av årets resultat i enlighet med lagen om Sveriges riksbank. Riksrevisionen tillstyrker därför att riksdagen godkänner fullmäktiges beslut om disposition av årets resultat.

Riksrevisionen uttalar sig även om fullmäktiges och direktionens förvaltning av Riksbanken 2025. Enligt revisionen har Riksbanken i sin förvaltning i allt väsentligt följt tillämpliga föreskrifter, dvs. riksbankslagen. På basis av genomförda revisionsåtgärder tillstyrker Riksrevisionen att riksdagen beviljar ansvarsfrihet för fullmäktige och direktionen för 2025.

Det är Riksbankens direktion som i enlighet med riksbankslagen har ansvar för att lämna ett uttalande om den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten. Enligt Riksrevisionen har det i revisionen inte framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen inte har följt lagen om Sveriges riksbank.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har granskat Riksbankens årsredovisning och förvaltningen av Riksbanken för 2025. Utskottet tillstyrker, i likhet med Riksrevisionen, att fullmäktige beviljas ansvarsfrihet för sin verksamhet och att direktionen beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2025. Vidare konstaterar utskottet att Riksbanken enligt Riksrevisionen bedöms ha gett en rättvisande bild av bankens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31 december 2025. Dessutom bedöms Riksbanken enligt Riksrevisionen ha lämnat en förvaltningsberättelse och information i övrigt som är förenlig med och stöder en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet. Därmed tillstyrker utskottet att Riksbankens resultaträkning och balansräkning för 2025 fastställs enligt direktionens förslag. Utskottet föreslår även att riksdagen godkänner fullmäktiges beslut om disposition av Riksbankens resultat för 2025. Enligt beslutet ska Riksbankens resultat för 2025 disponeras så att av vinsten om 5 297 miljoner kronor överförs 973 miljoner kronor till Riksbankens reservfond och 4 324 miljoner kronor till Riksbankens balanserade vinstmedel. Utskottet föreslår även att riksdagen lägger Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025 till handlingarna.

Utskottet konstaterar att Riksbanken under året arbetade med verksamhetsutveckling i enlighet med den strategiska planen 2024–2027. Därutöver har Riksbanken bl.a. arbetat med modernisering av betalningsinfrastrukturen, strukturella förändringar i it-miljön och bankens intjänning.

Utskottet välkomnar att Riksbanken löpande utvecklar sin verksamhetsplanering i syfte att effektivisera resursanvändningen och verksamhetsstyrningen. Utskottet konstaterar att i fråga om renoveringen av Riksbankens huvudkontor förväntas den bli mer omfattande och verksamhetspåverkande än vad som tidigare kunnat förutses och att projektet kommer att påverka Riksbankens verksamhet under många år framöver. Utskottet understryker vikten av att detta projekt utförs effektivt och ändamålsenligt.

Utskottet noterar att Riksbanken bedömer att måluppfyllelsen för penningpolitiken 2025 var god mot bakgrund av att inflationen låg nära inflationsmålet och att de långsiktiga inflationsförväntningarna var stabila vid 2 procent. Utskottet kommer under våren 2026 att återkomma med sin årliga uppföljning och utvärdering av penningpolitiken i betänkande 2025/26:FiU24.

Utskottet noterar vidare att Riksbanken bidragit till att Sveriges finansiella system är stabilt och effektivt under ett år som präglats av fortsatt oro på de globala finansiella marknaderna, bl.a. mot bakgrund av geopolitisk osäkerhet. Utskottet välkomnar att Riksbanken arbetar för att stärka samarbetet med centralbanker inom Norden och Baltikum.

Utskottet konstaterar att Riksbanken bedömer att betalningar i Sverige är säkra, effektiva och tillgängliga. Digitaliseringen bidrar till detta men skapar även utmaningar i form av digitalt utanförskap och ökad teknisk sårbarhet. Utskottet noterar att digitaliseringen också leder till snabb förändring och utveckling av betalningssystem internationellt, t.ex. med framväxten av s.k. stablecoins och euroområdet arbete med en digital euro. Som utskottet tidigare poängterat är avsaknad av tillgång till betaltjänster en stor utmaning för drabbade individer och kan även utgöra ett hinder för svensk konkurrenskraft (bet. 2023/24:FiU23). Utskottet välkomnar att Riksbanken agerade för att hantera driftsstörningarna i kontanthanteringskedjan under 2025 men konstaterar att tillgängligheten kan fortsätta att förbättras. Utskottet konstaterar vidare att Riksbanken i enlighet med riksbankslagens krav nu tillhandahåller fem platser med depåer för lagring och ut- och inlämning av sedlar i Sverige. Utskottet noterar även att Riksbanken under året arbetade för att stärka beredskapen bl.a. genom att tillsammans med marknadsaktörer skapa en lösning för offlinebetalningar som ska införas under 2026.

Utskottet konstaterar att resultatet för 2025 uppgick till knappt 5,3 miljarder kronor. Utskottet noterar även att Riksbanken minskade sin balansomslutning med drygt 19 procent jämfört med slutet av 2024 och att det främst beror på att den svenska värdepappersportföljen minskade. Under året förbättrade Riksbanken sina intjäningsmöjligheter genom att införa ett inlåningskrav på räntefria konton för kreditinstitut. Utskottet avser att även fortsättningsvis noga följa hur Riksbankens möjligheter till självfinansiering utvecklas. I fråga om guld- och valutareserven noterar utskottet att beslut om en ny strategisk allokering av tillgångarna fattades i februari 2025 och att allokeringen behålls oförändrad för 2026 enligt beslut i december samma år.

Avslutningsvis välkomnar utskottet att Riksbanken arbetar med att utveckla utformningen av årsredovisningen och noterar att omfattningen av

förvaltningsberättelsen komprimerats jämfört med tidigare år. I sammanhanget vill utskottet påminna om att Riksbankens framställning med årsredovisningen utgör viktig information för riksdagens granskning och uppföljning av bankens verksamhet och att detta nogga bör beaktas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet 2025

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner det som utskottet anför om Riksbankens internationella verksamhet 2025. Riksbanken bedriver ett omfattande internationellt arbete, vilket framstår som allt viktigare i en geopolitiskt osäker omvärld. Enligt utskottets mening är det både viktigt och välkommet att Riksbanken, som en relativt liten centralbank, är en respekterad och aktiv aktör i relevanta internationella sammanhang. Utskottet välkomnar att Riksbanken utvecklar styrningen av den internationella verksamheten och att en god hushållning med Riksbankens resurser ska iakttas. Utskottet välkomnar att Riksbanken i fråga om den internationella verksamheten har ett välfungerande samarbete med Regeringskansliet, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret. Utskottet framhåller vikten av att Riksbanken fortsätter att hålla hög kvalitet i det internationella arbetet, arbeta långsiktigt och prioritera sina resurser rätt. Utskottet bedömer att den internationella verksamheten bidrar till måluppfyllelsen inom Riksbankens verksamhetsområden.

Bakgrund

Utskottet beslutade i september 2025 att begära en redogörelse från Riksbanken som underlag för en uppföljning och utvärdering av Riksbankens internationella verksamhet. Utgångspunkten för utskottets uppföljning och utvärdering är de bestämmelser i 6 kap. riksbankslagen som reglerar Riksbankens internationella verksamhet. Uppföljningen och utvärderingen görs med avseende på måluppfyllelse och effektivitet.

Fokus för redogörelsen ska enligt utskottets begäran ligga på hur Riksbanken bedriver sin internationella verksamhet, vilken betydelse den verksamheten har för myndighetens verksamhet i övrigt samt hur verksamheten har utvecklats över tid. I redogörelsen ska ett antal frågeställningar belysas, och ytterligare aspekter redogöras för om Riksbanken ansåg de vara väsentliga för måluppfyllelse och effektivitet på området. Riksbanken lämnade redogörelsen Riksbankens internationella verksamhet (dnr 228-2025/26) till utskottet i februari 2026.

Riksbankens redogörelse

I redogörelsen beskriver Riksbanken hur den internationella verksamheten bedrivs. Riksbanken belyser processer för förankring, styrning, samordning och uppföljning av den internationella verksamheten. Riksbanken ger också exempel på utmaningar framöver. I tre bilagor redogörs det för centrala forum

för Riksbankens internationella verksamhet, arbetet med globala standarder och Sveriges transaktioner med Internationella valutafonden (IMF). Riksbanken framhåller inledningsvis att myndighetens internationella verksamhet är en integrerad del av myndighetens arbete och en förutsättning för att uppfylla uppdragen enligt riksbankslagen. I princip alla myndighetens uppgifter har enligt Riksbanken en internationell dimension.

Den internationella verksamheten har ökat

Den internationella verksamheten har enligt Riksbanken ökat i takt med att finansiell integration och beroenden har ökat. Riksbanken har länge deltagit i internationella sammanhang, såsom Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) och IMF. Sveriges medlemskap i EU har också inneburit internationella åtaganden för Riksbanken. Vidare har en ökad integration av banksektorn och det finansiella systemet medfört ett ökat samarbete mellan de nordiska och baltiska centralbankerna.

Den globala finanskrisen 2007–2010 innebar ett ökat samarbete mellan centralbanker och mellan centralbanker och tillsynsmyndigheter. Det fanns enligt Riksbanken en bred samsyn om behovet av starkare globala standarder för reglering av banker och bättre överblick av risker och spridningskanaler. Flera nya organisationer och grupper för finansiell stabilitet bildades och ambitionsnivån för existerande grupper ökade.

Efter den globala finanskrisen har icke-banker, som fonder och försäkringsbolag, fått en större roll i det finansiella systemet, samtidigt som systemet har blivit mer komplext och sammanlänkat. Enligt Riksbanken har deltagandet i internationella diskussioner varit centrala för att förstå, övervaka och motverka risker.

Digitaliseringen och teknikutvecklingen har inneburit en snabb utveckling på betalningsmarknaden. Detta har enligt Riksbanken medfört ett ökat behov av internationellt samarbete mellan centralbanker på betalningsområdet. Det handlar både om styrning av tekniska plattformar för betalningar och om att bevaka utvecklingen på betalningsmarknaden.

De senaste årens försämrade säkerhetspolitiska läge har påverkat inriktningen på Riksbankens arbete, och frågor om motståndskraft, kris, beredskap och beroenden har blivit högaktuella. Riksbanken bedömer att det nordiska och det nordisk-baltiska samarbetet kommer att bli mer intensivt de kommande åren. Även behovet av kunskapsutbyte mellan centralbanker och andra relevanta aktörer kring t.ex. effekter av handelspolitik, geopolitik och olika beroenden har enligt Riksbanken ökat. Slutligen pågår en långsiktig förskjutning i olika forum, t.ex. i IMF och BIS, där tillväxtmarknader önskar en bättre representation, ofta på bekostnad av länder i Europa.

Den internationella verksamheten inom Riksbankens olika verksamhetsområden

För att främja och utveckla den penningpolitiska analysen deltar Riksbanken i internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Arbeta sker t.ex. inom BIS, Europeiska centralbankssystemet (ECBS), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och genom olika samarbeten med andra centralbanker. Genom arbetet får Riksbanken en djupare insyn i och förståelse för det ekonomiska läget och utvecklingen på viktiga marknader. Enligt Riksbanken är informationen i dessa utbyten mer initierad än vad som kan uppnås genom att ta del av öppen information. Det bidrar sammantaget till ett bättre analysunderlag i den penningpolitiska processen.

Arbetet med finansiell stabilitet sker bl.a. i BIS, Europeiska systemrisknämnden (ESRB), IMF, Ekonomiska och finansiella kommittén (EFK) och i de nordisk-baltiska stabilitetsgrupperna. Ett viktigt område inom ramen för arbetet med finansiell stabilitet är t.ex. gemensamma riskanalyser och metodutveckling. För att bedöma om det svenska finansiella systemet är stabilt krävs enligt Riksbanken kännedom om finansiella instituts utlandsverksamhet, kopplingar mellan olika institut och marknader i olika länder. För det operativa arbetet är deltagande i t.ex. BIS viktigt för att Riksbanken ska kunna agera snabbt och adekvat. Även krisförberedande arbete sker internationellt.

Det svenska betalningssystemet har många internationella kopplingar och mycket av Riksbankens arbete med betalningar sker internationellt. En god förståelse av de system som används och möjlighet att påverka diskussioner som rör det internationella betalningsarbetet är enligt Riksbanken viktigt både för myndighetens egen betalningsverksamhet och i dess roll som övervakare. I likhet med flera europeiska länder har det svenska betalningssystemet blivit alltmer integrerat med ECBS tekniska lösningar. Riksbanken bedömer att myndighetens internationella verksamhet inom betalningsområdet kommer att öka. Att det svenska betalningssystemet håller jämna steg med omvärlden förutsätter enligt Riksbanken att man följer utvecklingen på betalningsområdet internationellt, exempelvis i fråga om kryptotillgångar.

För att kunna genomföra penningpolitiken behöver Riksbanken ha verktyg som är relevanta i en global marknadsmiljö. Inom ramen för exempelvis BIS Markets Committee kan Riksbanken utbyta erfarenheter om aktuella förhållanden på de finansiella marknaderna och om hur dessa marknader fungerar, liksom om centralbankernas styrsystem och operationella förmågor. Riksbankens uppdrag att förvalta tillgångar förutsätter enligt myndigheten täta internationella kontakter, inte minst i form av bilateral samverkan med andra centralbanker om den operativa tillgångshanteringen. För att bedöma avkastningsmöjlighet och risk i utländska tillgångar krävs enligt Riksbanken en god omvärldsanalys. Ett annat grundläggande uppdrag i Riksbankens arbete som kräver internationell verksamhet är att ta emot insättningar i valuta eller guld från utländska kreditinstitut, andra centralbanker, stater och internationella finansorgan samt att medverka vid betalningar till eller från andra centralbanker eller internationella finansorgan. Denna typ av verksamhet är

enligt Riksbanken väletablerad bland centralbanker och bedrivs uteslutande genom internationell samverkan.

Den internationella verksamheten är enligt Riksbanken även viktig inom data- och statistikområdet, dels för att man i sitt eget arbete behöver tillgång till data som följer internationella standarder, dels för att myndigheten ska kunna uppfylla sina åtaganden när det gäller statistikleveranser till internationella organisationer. Riksbankens forskningsverksamhet har enligt myndigheten ett väl utbyggt internationellt nätverk. Riksbanken publicerar i högkvalitativa vetenskapliga tidskrifter, håller en hög kvalitet i sin forskning och har kunnat rekrytera högkvalificerade medarbetare till sin forskningsverksamhet. En central del i arbetet är samarbetet med forskare på andra centralbanker och utländska universitet.

Inom ramen för sitt arbete med teknisk assistans bidrar Riksbanken till kunskapsöverföring och rådgivning inom olika centralbanksområden. Riksbanken har bl.a. ett nära samarbete med den ukrainska centralbanken.

Riksbankens deltagande i internationella forum

Riksbankens internationella verksamhet är till största del en direkt konsekvens av Sveriges och Riksbankens medlemskap i fyra stora internationella och europeiska organisationer: BIS, ECBS, ESRB och IMF. Riksbanken förutsätts delta i dessa fyra organisationers arbete på alla nivåer så länge Sverige respektive Riksbanken förblir medlemmar. Arbetet i IMF och ECBS följer av riksbankslagen och EU-arbetet av Sveriges medlemskap i EU. Riksbanken deltar även i viss utsträckning i arbetet i OECD, Financial stability board regional consultative group for Europe (FSB RCG-E), Network for Greening the Financial System (NGFS) och Europeiska bankmyndigheten (EBA).

Totalt är Riksbanken medlem i drygt 200 styrelser, kommittéer, arbetsgrupper, undergrupper och andra internationella forum. Forumen har enligt Riksbanken mycket olika karaktär. Arbetet i styrelser, kommittéer och vissa arbetsgrupper kräver ofta betydande insatser, samtidigt som många andra forum sällan håller formella möten och huvudsakligen fungerar som kontaktytor för informationsutbyte. Enligt Riksbanken bedrivs ett frekvent och aktivt arbete i ca 160 internationella forum. Av dessa är omkring 75 procent en direkt konsekvens av Sveriges och Riksbankens medlemskap i de fyra större organisationerna som nämns ovan. I en ögonblicksbild för hösten 2025 uppskattar Riksbanken att antalet årsarbetskrafter som dedikerat arbetar med internationell verksamhet uppgår till 32. Av dessa arbetar ca 80 procent med frågor som rör de fyra större organisationerna. Uppskattningen omfattar inte de personalresurser som ibland bidrar till den internationella verksamheten, t.ex. med bakgrundsunderlag eller liknande.

Tydligare styrning av Riksbankens internationella verksamhet

Riksbanken har arbetat med att etablera en tydligare styrning av sin internationella verksamhet. Målsättningen är att öka tydligheten i Riksbankens

ståndpunkter och att Riksbanken mer konsekvent ska kunna driva internationella frågor och ha en mer fokuserad dialog med Finansdepartement och Finansinspektionen kring internationella frågor.

Hösten 2024 etablerade Riksbanken ett internationellt sekretariat med ansvar för att samordna det internationella arbetet och bedriva ett aktivt strategi- och utvecklingsarbete. Sekretariatet har bl.a. arbetat med att förbättra samordningen mellan avdelningarna och gentemot direktionen och att identifiera prioriterade frågor för Riksbankens internationella arbete.

I Riksbankens interna policy för den internationella verksamheten anges hur arbetet ska bedrivas. Policyn är enligt Riksbanken tänkt att reflektera långsiktiga och allmänna principer. I arbetet behöver god hushållning med Riksbankens resurser iakttas, och arbetet ska bidra till Riksbankens strategiska plan 2024–2027. Enligt policyn ska Riksbanken i sitt internationella arbete prioritera

- ett långsiktigt engagemang i det internationella monetära och finansiella systemet
- samarbeten där Riksbanken kan säkra central information
- samarbeten där Riksbanken kan eller behöver påverka inriktningen i internationella frågor
- styrelsearbete i organisationer, särskilt när/i de fall Riksbanken är huvudsakligt svenskt kontaktorgan
- ordförandeskap i internationella organisationer och ordförandestöd
- deltagande i internationella organisationer där en aktiv närvaro kan avgöra Riksbankens fortsatta medverkan
- fördjupat samarbete med strategiska partner
- kompetens- och erfarenhetsutbyte med andra centralbanker och internationella organisationer.

Uppföljning av det internationella arbetet

Riksbanken utvecklade och anpassade under 2025 sin uppföljning av den internationella verksamheten för att förbättra den och göra den mer samlad. Verksamheten ska bidra till att genomföra Riksbankens uppdrag. Den ska därför följas upp utifrån graden av genomslag och inflytande i för Riksbanken relevanta frågor som nås genom deltagande i internationella sammanhang och samarbeten. Graderna av lärdomar som omsätts i organisationen från att aktivt delta i internationella sammanhang ska enligt Riksbanken följas upp. Målen för Riksbankens samlade internationella verksamhet följs upp inom ramen för den ordinarie verksamhetsuppföljningen, precis som övriga interna mål. Riksbanken konstaterar att den externa uppföljningen sker genom att finansutskottet regelbundet följer upp och granskar hur Riksbanken utför sin verksamhet och uppfyller sina uppdrag.

Processer för beredning, avstämning och samordning

Riksbanken ska enligt 6 kap. 1 § riksbankslagen i sin internationella verksamhet utgå från regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter inom olika politikområden. Riksbanken framhåller att Sverige i internationella sammanhang bör uppvisa en enhetlig övergripande linje och att den demokratiska förankringen av dessa övergripande ståndpunkter är viktig. Samtidigt har Riksbanken uppdraget att självständigt göra analyser och bedömningar av de internationella frågor som faller inom Riksbankens verksamhetsområden. Det behöver enligt Riksbanken göras åtskillnad mellan sådana internationella frågor som faller inom Riksbankens verksamhetsområden, såsom penningpolitik och frågor relaterade till det europeiska centralbankssystemet och frågor som inte gör det, såsom finanspolitik och utrikespolitik. Riksbanken konstaterar att utgångspunkten i övergripande ståndpunkter inte är detaljstyrning av Riksbankens agerande i enskilda sakfrågor. Riksbanken framhåller att enligt lagens förarbeten är en övergripande svensk inriktning avsedd att beröra samhället i stort och utgör inte instruktioner till en enskild myndighet och berör inte en viss förhandling eller en specifik internationell organisation.

Enligt Riksbanken beaktas regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter inom olika politikområden i Riksbankens interna beredningsprocess inför framtagandet av underlag inför internationella möten. Riksbanken tar del av de övergripande ståndpunkterna på flera sätt, t.ex. genom regeringsförklaringen och i utskottsbetänkanden. Riksbanken får även information inom ramen för den dialog som myndigheten har med Regeringskansliet. Den självklara kontaktpunkten för flertalet internationella frågor är enligt Riksbanken Finansdepartementets handläggare. För vissa frågor behöver kontakter tas med Utrikesdepartementets handläggare. I vissa fall sker även kontakter på högre nivå. Riksbankens erfarenhet från dessa bilaterala kontakter är att samarbetet överlag är välfungerande. Dialogen är kontinuerlig och de internationella frågor där Riksbankens syn skiljer sig från Regeringskansliets är i praktiken mycket få. Enligt Riksbanken finns det framför allt inom Finansdepartementet en medvetenhet om att Riksbanken bör informeras om övergripande ståndpunkter i frågor som är relevanta för Riksbanken. För att ytterligare främja samarbetet mellan Riksbanken och Regeringskansliet skulle det enligt Riksbanken dock vara viktigt att Regeringskansliet etablerar en mer rutinmässig informationsdelning om övergripande ståndpunkter, framför allt när det gäller nya sakfrågor.

Det internationella sekretariatet är enligt Riksbanken ett uttryck för tydligare intern styrning. Det har bl.a. till uppgift att internt inom myndigheten samordna informationen om regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter. Det finns bl.a. en stående punkt om internationella frågor på direktionens sammanträden. Sekretariatet kan initiera och hålla ihop kontakter med Regeringskansliet och ett antal interna möten inkluderar numera en stående dagordningspunkt för internationella frågor, vilket t.ex. ger möjligheter att sprida information om övergripande ståndpunkter.

Riksbanken har i många internationella frågor även ett nära och välfungerande samarbete med Finansinspektionen. Enligt Riksbanken är ett viktigt forum i samarbetet Baselkommittén för banktillsyn (BCBS). Inför möten i kommittén hålls gemensamma beredningar som även Finansdepartementet bjuds in till. Riksbanken och Finansinspektionen har även ett nära samarbete kring framtagandet av globala standarder för finansiell infrastruktur, liksom i det gemensamma deltagandet i ESRB. Riksbanken framhåller att även det finansiella stabilitetsrådet och dess beredningsgrupp är viktiga forum för internationella frågor. Skälen till detta är dels att mötena sker regelbundet och på hög nivå, dels att Riksbankens närmaste samarbetspartner i internationella frågor finns representerade i stabilitetsrådet.

Riksbanken håller riksdagen underrättad om viktigare frågor i sin internationella verksamhet. Detta sker bl.a. inom ramen för utskottets offentliga sammanträden, enskild information till utskottet och genom årsredovisningen. När det gäller återkoppling till regeringen har stabilitetsrådet och dess beredningsgrupp enligt Riksbanken utvecklats till ett forum för dialog om viktigare internationella frågor. Riksbanken betonar att det från Riksbankens sida finns ett tydligt intresse av att samarbeta med Finansdepartementet och Finansinspektionen i viktigare internationella frågor. Det gäller särskilt när det finns ett delat ansvar, som i IMF-arbetet. När frågor diskuteras i både centralbankskretsar och mellan regeringar finns det enligt Riksbanken ofta en fördel med att sammanföra informationen för att kunna få större påverkansmöjligheter.

Arbetet med globala standarder

Riksbanken deltar i internationella diskussioner om globala standarder både på det finansiella området och på betalningsområdet. Diskussionerna är enligt Riksbanken inriktade på specifika gränsöverskridande utmaningar och har som målsättning att nå fram till gemensamma standarder för framtida regelverk i de länder som deltar. Riksbanken bedömer att arbetet med globala standarder på det finansiella området är särskilt viktigt och har över längre tid prioriterat arbetet med BCBS. Det finns enligt Riksbanken ett särskilt värde i att delta i diskussionerna eftersom de föregår en eventuell senare process för konkret lagstiftning.

Sveriges transaktioner med IMF

Riksbanken har som finansiell motpart till IMF ett ansvar för att hantera de konkreta transaktioner som följer av Sveriges åtaganden i IMF. När sådana transaktioner genomförs ska Riksbanken besluta om upplåning och Riksgäldskontoret ta upp de lån som behövs. Det är Riksbanken som utför själva transaktionen till IMF medan finansieringen sker genom statskulden. Detta är en skillnad från tidigare ordning där den typen av utlåning finansierades av Riksbankens valutaserv. Enligt Riksbanken behöver IMF-transaktioner typiskt sett hanteras inom korta tidsramar. För att säkerställa både snabb

hantering och finansiering genom upplåning har Riksbanken och Riksgäldskontoret byggt upp ett nära samarbete kring dessa transaktioner. Även om den initiala uppbyggnaden av ett system för att hantera transaktioner via upplåning enligt Riksbanken har varit förhållandevis komplext, är hanteringen av transaktioner i dagsläget välfungerande. Det har upprättats en överenskommelse mellan Riksgäldskontoret och Riksbanken för att tydliggöra hanteringen av tidsfrister, räntebetalningar m.m. Systemet involverar flera steg och Riksbanken konstaterar att i både Riksbanken och Riksgäldskontoret behöver personal vara i beredskap för att med kort varsel kunna hantera de olika stegen. Personal behöver också vara i beredskap för att hantera operativa risker kopplade till hanteringen. Sammantaget är systemet enligt Riksbanken lämpat för att hantera de ordinarie transaktionerna inom ramen för utlåningsvolymen (som prognostiseras av IMF). Problem skulle dock kunna uppstå vid större oförutsedda transaktioner eftersom Riksgäldskontoret inte kan ta höjd för detta i sin planering av upplåningen.

Utvecklingsarbete och utmaningar framöver

Riksbanken framhåller att den internationella verksamheten är en central och integrerad del av myndighetens arbete och en förutsättning för att uppfylla bestämmelserna i riksbankslagen. Den senaste tidens försämrade säkerhetspolitiska läge har påverkat inriktningen på arbetet, med ett större koordineringsbehov inom Europa och större centralbankssamarbete inom Norden och Norden-Baltikum. Även digitaliseringen ger enligt Riksbanken upphov till nya frågeställningar. Med anledning av detta bedömer Riksbanken att den internationella verksamheten kommer att öka i betydelse de närmaste åren.

Utifrån policyn för den internationella verksamheten avser Riksbanken att regelbundet se över sitt samlade deltagande i internationella forum, och myndigheten arbetar för att effektivisera arbetsformerna i de internationella organisationer där Riksbanken är medlem. Riksbanken avser också att framöver arbeta för bättre rutiner så att mer kunskap från det internationella arbetet omhändertas i verksamheten i stort.

Riksbanken kommer att fortsätta arbeta för att ytterligare stärka sina samarbeten med Finansdepartementet och Finansinspektionen.

Riksbanken pekar på att det framöver kommer att finnas en stor utmaning för myndigheten att, som relativt liten centralbank, behålla sin representation i centrala internationella forum. Exempelvis har Sverige och Riksbanken inte någon fast representation i de viktigaste nya globala forumen på det finansiella området, G20 och FSB, och i BIS har Riksbanken sedan hösten 2025 inte längre en egen styrelseplats utan har en roterande plats tillsammans med Nederländerna. För att säkerställa insyn och delaktighet i centrala internationella forum, krävs det enligt Riksbanken att myndigheten fortsätter att hålla hög kvalitet i det internationella arbetet, arbeta långsiktigt och prioritera sina resurser rätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av Riksbankens redogörelse om sin internationella verksamhet. I enlighet med utskottets begäran ligger fokus i redogörelsen på hur Riksbanken bedriver sin internationella verksamhet, vilken betydelse den har för verksamheten i övrigt samt hur verksamheten har utvecklats över tid. Riksbanken redogör för hur arbetet har utvecklats i takt med förändringar i omvärlden och Sveriges internationella åtaganden. I redogörelsen beskrivs hur den internationella verksamheten påverkar Riksbankens arbete, inklusive bankens internationella engagemang, hur styrningen av den internationella verksamheten har utvecklats och vilka utmaningar som kan förutses. Även samarbetet med andra myndigheter redogörs för på ett utförligt sätt.

I en omvärld som präglas av hög geopolitisk osäkerhet är det viktigt att det internationella perspektivet är en integrerad del av Riksbankens arbete. Utskottet noterar att den internationella verksamhetens betydelse har ökat och att verksamheten är en förutsättning för att uppfylla uppgifterna enligt riksbankslagen. Inom Riksbankens olika verksamhetsområden finns olika grad av internationellt samarbete. Det är exempelvis bra att samarbetet bidrar till ett bättre analysunderlag i den penningpolitiska processen. Utskottet instämmer i att goda bilaterala relationer med andra centralbanker kan vara avgörande för ett nära samarbete i situationer då allvarligare störningar inträffar på de finansiella marknaderna. Enligt utskottets mening är det både viktigt och välkommet att Riksbanken, som en relativt liten centralbank, är en respekterad och aktiv aktör i relevanta internationella sammanhang.

Utskottet välkomnar att Riksbanken har arbetat med att etablera en tydligare styrning av den internationella verksamheten. Utskottet noterar att det bl.a. har inrättats ett internationellt sekretariat och att banken utarbetat en intern policy för den internationella verksamheten. Utskottet välkomnar att Riksbanken utvecklar styrningen av verksamheten och att det framhålls att en god hushållning med bankens resurser ska iaktas i arbetet med de internationella frågorna. Utskottet ser även positivt på att Riksbanken fortsätter att förbättra kunskaps- och informationsdelningen från den internationella verksamheten inom organisationen.

När det gäller uppföljning av det internationella arbetet noterar utskottet att Riksbanken under 2025 anpassade och utvecklade sin uppföljning av den internationella verksamheten. Verksamheten ska, inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning, följas upp utifrån graden av genomslag och inflytande som nås genom att delta i internationella sammanhang. Även graden av lärdomar som omsätts i organisationen ska följas upp. Utskottet välkomnar att Riksbanken utvecklar uppföljningsarbetet och framhåller vikten av att använda resultatindikatorer som håller över tid för att det ska vara möjligt att jämföra hur resultaten utvecklas.

Utskottet konstaterar att Riksbanken är medlem i drygt 200 styrelser, kommittéer, arbetsgrupper, undergrupper och andra internationella forum. Utskottet noterar att dessa har olika karaktär i termer av vilken typ av arbetsinsatser som de medför, där det i ca 160 forum bedrivs ett aktivt och frekvent

arbete. Utskottet noterar vidare att i merparten av dessa forum är deltagandet en direkt konsekvens av Sveriges medlemskap i BIS, ECBS, ESRB och IMF. I en ögonblicksbild för hösten 2025 uppskattar Riksbanken att antalet årsarbetskrafter som dedikerat arbetar med internationell verksamhet uppgår till 32. Samtidigt uppgick det totala antalet årsarbetskrafter för 2025 till 513, enligt Riksbankens årsredovisning. Utskottet uppmanar Riksbanken att fortsätta följa antalet årsarbetskrafter som arbetar med frågorna, för att på så sätt kunna följa utvecklingen över tid.

Riksbanken ska enligt riksbankslagen i sitt internationella arbete utgå från regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter inom olika politikområden. Utskottet konstaterar att Riksbanken i sina interna beredningsprocesser beaktar dessa övergripande ståndpunkter och att det internationella sekretariatet bl.a. har till uppgift att samordna informationen om regeringens och riksdagens övergripande ståndpunkter. Utskottet välkomnar att det finns ett välfungerande samarbete mellan Riksbanken och Regeringskansliet. Det bidrar till att öka effektiviteten i arbetet och nå målen med verksamheten.

I fråga om Riksbankens samarbete med andra myndigheter välkomnar utskottet att det fungerar väl med Finansinspektionen, bl.a. när det gäller arbetet med att ta fram globala standarder för finansiell infrastruktur och i det gemensamma arbetet i ESRB. Utskottet noterar att Riksbanken framhåller att det finansiella stabilitetsrådet och dess beredningsgrupp är viktiga forum för internationella frågor. Utskottet välkomnar att det även finns ett nära samarbete med Riksgäldskontoret i fråga om Sveriges transaktioner med IMF och att finns en överenskommelse mellan myndigheterna för att tydliggöra processen för hanteringen av dessa transaktioner. Utskottet noterar att uppbyggnaden av systemet har varit förhållandevis komplex men att systemet i dagsläget fungerar väl.

Riksbanken ska enligt riksbankslagen i sin internationella verksamhet hålla riksdagen och regeringen underrättad om viktigare frågor. Riksdagen hålls informerad bl.a. genom offentliga sammanträden, enskild information till utskottet och genom årsredovisningen. Utskottet framhåller att dessa kanaler är viktiga och utskottet förutsätter att informationen fortsätter att lämnas kontinuerligt. I fråga om information till regeringen framhåller Riksbanken stabilitetsrådet och dess beredningsgrupp som viktiga forum för dialog.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att Riksbanken bedriver ett omfattande internationellt arbete, ett arbete som framstår som allt viktigare i en geopolitiskt osäker omvärld. Utskottet noterar också att Riksbanken bedömer att den internationella verksamheten framöver kommer att öka i betydelse. Utskottet ser positivt på det fortsatta utvecklingsarbete som Riksbanken avser att bedriva, bl.a. att regelbundet se över sitt samlade deltagande i internationella forum, att arbeta för bättre rutiner så att mer kunskap från det internationella arbetet omhändertas i verksamheten i stort och att ytterligare stärka samarbetet med Regeringskansliet och Finansinspektionen. Utskottet noterar att det kommer att finnas utmaningar för Riksbanken att behålla sin representation i centrala internationella forum. Utskottet framhåller här vikten

arbets långsiktigt och prioritera sina resurser rätt.

Utskottet bedömer slutligen att Riksbankens internationella verksamhet bidrar till måluppfyllelsen inom bankens verksamhetsområden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställning 2025/26:RB1

Framställning 2025/26:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2025:

Riksdagen fastställer Riksbankens balans- och resultaträkning för räkenskapsåret 2025 enligt förslaget i årsredovisningen.

Framställning 2025/26:RB2

Framställning 2025/26:RB2 Riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition 2025 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse:

Riksdagen godkänner riksbanksfullmäktiges beslut att Riksbankens resultat för 2025 ska disponeras så att vinsten om 5 297 miljoner kronor överförs till Riksbankens reservfond med 973 miljoner kronor och till Riksbankens balanserade vinstmedel med 4 324 miljoner kronor.

Redogörelse 2025/26:RR2

Redogörelse 2025/26:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2025.

BILAGA 2

Riksbankens resultat- och balansräkning

Resultaträkning

Miljoner kronor

	2025	2024
Räntenetto	12 259	1 221
Ränteintäkter	31 433	40 830
Räntekostnader	-19 174	-39 609
Nettoreultat av finansiella transaktioner, nedskrivningar och riskavsättningar	-5 866	-1 070
Realiserat resultat från finansiella transaktioner	5 004	5 354
Nedskrivningar av finansiella tillgångar och positioner	-10 870	-6 424
Nettointäkter av avgifter	226	175
Erhållna utdelningar	86	88
Övriga intäkter	107	969
Summa nettointäkter	6 812	1 383
Förvaltningskostnader	-1 515	-1 347
Personalkostnader	-767	-730
Administrationskostnader	-667	-544
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-74	-73
Sedel- och myntkostnader	-7	0
Resultat före överföring till/från riskavsättningar	5 297	36
Årets resultat	5 297	36

Källa: Riksbankens årsredovisning 2025.

Balansräkning

Miljoner kronor

Tillgångar	2025-12-31	2024-12-31
Guld	161 188	117 472
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför Sverige	526 345	579 264
Fordringar på IMF	111 190	122 364
Banktillgodohavanden, lån och värdepapper	415 155	456 900
Utlåning i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterad till penningpolitiska transaktioner	–	112
Strukturella transaktioner	–	–
Utlåningsfacilitet	–	112
Värdepapper i svenska kronor utgivna av hemmahörande i Sverige	219 239	434 990
Övriga tillgångar	8 682	7 584
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	714	643
Finansiella tillgångar	554	554
Derivatinstrument	2 563	–
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 712	6 205
Övriga tillgångar	139	182
Summa tillgångar	915 454	1 139 422
Utelöpande sedlar och mynt	55 863	57 094
Sedlar	52 712	53 945
Mynt	3 151	3 149
Skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner	155 581	236 830
Inlåningsfacilitet	155 581	236 830
Övriga skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige	40 226	236
Emitterade skuldcertifikat	381 610	553 562
Skulder i svenska kronor till övriga hemmahörande i Sverige	66	1 297

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Skulder och eget kapital	2025-12-31	2024-12-31
Skulder i svenska kronor till hemmahörande utanför Sverige	920	3 525
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i Sverige	8 960	5 174
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför Sverige	–	–
Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF	82 061	93 359
Övriga skulder	2 956	6 029
Derivatinstrument	–	4 369
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 268	1 586
Övriga skulder	1 688	74
Avsättningar	545	563
Riskavsättningar	–	–
Övriga avsättningar	545	563
Värderegleringskonton	158 324	158 708
Eget kapital	23 045	23 009
Grundfond	40 000	40 000
Reservfond	1 227	1 191
Balanserad förlust	–18 182	–18 182
Årets resultat	5 297	36
Summa skulder och eget kapital	915 454	1 139 422

Källa: Riksbankens årsredovisning 2025.

BILAGA 3**Beräkning av Riksbankens vinstdisposition****1 Beräkning av Riksbankens eget kapital efter disposition av 2025 års resultat***Miljoner kronor*

	Eget kapital 2025-12-31	Resultat- disposition 2025	Eget kapital efter resultatdisposition 2025
Grundfond	40 000	0	40 000
Reservfond	1 227	973	2 200
Balanserade vinstmedel	-18 182	4 324	-13 858
Summa	23 045	5 297	28 342

2 beräkning av målnivå 2025-12-31*Miljoner kronor*

Målnivå 2024-12-31	KPI-ökning 2025	KPI-uppräkning 2025	Avrundat hundredtal mnkr	Målnivå 2025-12-31
63 100	0,3 %	189	200	63 300

3 Beräkning av grundnivå 2025-12-31*Miljoner kronor*

Två tredjedelar	Målnivå 2025-12-31	Grundnivå 2025-12-31
2/3	63 300	42 200

4 Beräkning av vinstutdelningsbelopp*Miljoner kronor*

Eget kapital 2025-12-31	23 045
Tillkommer: Resultat 2025	5 297
Avgår: Målnivå eget kapital 2025-12-31	-63 300
Underskott	-34 958

Ingen vinstutdelning vid underskott

Källa: Riksbanksfullmäktiges beslut om resultatdisposition 2025 samt fullmäktiges verksamhetsberättelse.

BILAGA 4

Offentligt sammanträde med utfrågning av Riksbankens direktion

Finansutskottets offentliga sammanträde den 3 mars 2026 bestod av två delar. Den första delen behandlade Riksbankens verksamhet 2025 med utgångspunkt i Riksbankens årsredovisning för 2025 och den särskilda redogörelse om Riksbankens internationella verksamhet som utskottet begärt. Den andra delen behandlade den aktuella penningpolitiken.

Nedan redovisas uppteckningar från den första delen av sammanträdet, liksom de bilder som Riksbanken visade under den första delen. Uppteckningar från hela det offentliga sammanträdet publiceras i rapportserien rapporter från riksdagen (2025/26:RFR14).

Utdrag ur 2025/26:RFR14 Offentligt sammanträde om Riksbankens verksamhet 2025 och den aktuella penningpolitiken

Uppteckningar från det offentliga sammanträdet

Ordföranden: Välkomna till finansutskottets offentliga sammanträde! Den första delen kommer att handla om Riksbankens verksamhet 2025. Extra fokus kommer i denna första del att ligga på Riksbankens internationella verksamhet, ett verksamhetsområde som finansutskottet har granskat särskilt. Den andra delen av sammanträdet kommer att fokusera på den aktuella penningpolitiken. Sammanträdet avslutas allra senast klockan 11.30.

Med oss här i dag för att svara på finansutskottets frågor är Riksbankens direktion: riksbankschef Erik Thedéen, förste vice riksbankschef Aino Bunge och vice riksbankscheferna Göran Hjelm, Per Jansson och Anna Seim. Ni är förstås också varmt välkomna hit i dag. Särskilt välkommen till Göran Hjelm som gör sin andra dag på jobbet! Grattis till det!

Utfrågningen kommer att inledas av ett anförande av riksbankschefen, och därefter kommer finansutskottets ledamöter utefter partiernas storleksordning tre och tre att ges möjlighet att ställa frågor och komma med synpunkter.

Erik Thedéen, Riksbanken: Ordförande! Jag kommer att prata om det internationella arbetet, för vi har ju publicerat en rapport. Men huvuddelen av denna diskussion tänker jag mig kommer att ske på sammanträdet den 11 mars.

Även jag önskar vice riksbankschef Göran Hjelm extra välkommen eftersom han är här på sin andra arbetsdag, vilket är värt respekt.

Så till Riksbankens verksamhet under 2025. Jag kommer att säga något om den ekonomiska utvecklingen, men det kommer att bli fokus för den andra delen. Inflationen låg under året över vårt mål. Vår bedömning var att denna

högre inflation framför allt var driven av tillfälliga faktorer. Under året talade vi om förändringar i KPI:s vikter och om tillfälligt kraftiga kostnadshöjningar för hyrbilar och utlandsresor. Det var bedömningen, vilket gjorde att vi trots en något förhöjd inflation sänkte räntan med 0,75 procentenheter för att på sikt stabilisera inflationen och bidra till en starkare ekonomi.

Vi såg också en ekonomisk vändning under året. Året inleddes ganska svagt, men från andra och tredje kvartalet började tillväxten ta fart, och än mer på slutet. Vi landade på en BNP för sista kvartalet på 1,5 procent, vilket var något högre än vi trodde vid mitten av året. Det blev alltså en ganska stark avslutning.

Världen var orolig och osäkerheten stor vad gällde vad som skulle hända med världshandeln efter de tullutspel som inleddes med viss dramatik den 2 april och allt som kom efter det. Höga statsskulder var ett tema i både vårt arbete och vår kommunikation men förstås också globalt. Inte minst USA var i fokus, för det fanns och finns en diskussion om hur hållbara eller inte hållbara USA:s svaga statsfinanser är och vilken effekt detta skulle kunna få för dollarns ställning. Frankrike fick se stigande riskpremier och stigande långa räntor till följd av sin svaga statsskuldutveckling. Vi hade också en diskussion om höga tillgångsvärderingar.

Vi gjorde speciella analyser av sammanlänknings i det finansiella systemet. De senaste 10–15 åren har sammanlänknings ökat och blivit mer komplexa. Det är inte så enkelt att vi bara pratar om ett banksystem, utan vi pratar om ett banksystem och det som på engelska kallas non-banking, det vill säga allt från försäkringsbolag till hedgefonder och private credit. Hur detta hänger ihop var fokus för vårt stabilitetsarbete.

Vi gjorde bedömningen att det finansiella systemet var stabilt. När det gäller bankerna pekade vi dock på att de är beroende av extern finansiering. De lånar i stor omfattning på obligationsmarknaden, vilket är störningskänsligt.

Vi hade en hel del fokus på digitalisering, inte minst den utveckling som sker på betalningsområdet, till exempel stablecoins. De växer snabbt i USA eftersom de är dollarbaserade. Än så länge är de dock ganska begränsade vad gäller betalningar i traditionell mening, men de har en stark koppling till övriga kryptovalutor. Det förs en omfattande internationell diskussion om vad detta kan få för stabilitetseffekter och om centralbankernas roll och möjlighet att hantera betalningssystemet.

Det har också förts en förnyad diskussion om digitala valutor, och jag har tidigare i riksdagen pratat om att det nu är ett ganska starkt momentum för en digital euro. Vi på Riksbanken har sagt att detta kan vara ett skäl att höja författningsberedskapen, det vill säga beredskapen att göra något också i Sverige om detta tar fart och får påverkan på den svenska kronan.

Detta var ett axplock av de frågor vi behandlade under 2025.

Vad gäller betalningar kommer vi i närtid att publicera vår betalningsrapport. Jag kan redan nu avslöja att några teman går igen, och ett sådant är omedelbara betalningar. De flesta svenskar tänker att vi har

omedelbara betalningar genom Swish. Vi har dock inte omedelbara betalningar konto till konto, vilket finns i många andra länder. Vi för en intensiv diskussion med bankerna om att man borde få till mer av denna typ av tjänster. Inte minst småföretag efterfrågar att pengar som förs över på en fredag ska landa hos mottagaren samma dag och inte först på måndagen veckan efter. Detta är ett exempel på de diskussioner vi hade om betalningar.

Vi driver också det centrala betalningssystemet genom vårt system Rix. Här mäter vi tillgängligheten, upptiden, för dessa system. Den har varit god, även om den på marginalen missade målet för ett av dessa system. Vi pratar alltså om en tillgänglighet på över 99 procent av tiden, så det får vi vara nöjda med.

Ett nytt krav i riksbankslagen är att vi ska öppna fler depåer så att vi får en jämn spridning över landet. Kravet skulle vara uppfyllt till årsskiftet, och det var det. Nu har vi depåer i Malmö, Sundsvall, Broby i Märsta, som är vår största depå, Jönköping och Umeå. Därmed har vi alltså uppfyllt lagkravet.

Vi jobbar mycket med beredskap, och en del i det är att stärka möjligheten att betala offline. Här har vi inga legala verktyg, men vi tog ett initiativ och pratade med dem som är inblandade i detta, vilket är kortutgivarna, alltså bankerna, betalterminalinnehavarna i affärerna och en hel del andra. Vi sa att detta borde kunna lösas till den 1 juli 2026 och fick ett handslag på det. Enligt nuvarande prognos kommer offlinebetalningar att vara möjliga från detta datum, vilket förstås är väldigt bra för Sveriges beredskap.

Vi bedriver en omfattande tillgångsförvaltning. Valutareserven är på knappt 500 miljarder kronor i guld och obligationer. Den bild jag nu visar kan te sig krånglig, men jag ska försöka förklara den. Guldrereserven steg med 44 miljarder, vilket beror på den kraftiga prisuppgången på guld, och vi fick en viss ränteavkastning på de värdepapper vi har. Vi tappade dock 64 miljarder på grund av att kronan förstärktes med ungefär 20 procent mot dollarn. I marknadsvärderingstermer tjänade vi tidigare pengar när kronan försvagades. Fallet blev ändå inte så stort som 64 miljarder eftersom vi för ett par år sedan gjorde en valutasäkring av ungefär en fjärdedel av valutareserven då vi såg att det fanns en risk att kronan snabbt skulle stärkas. Detta gjorde att förlusten begränsades något och att vi tog igen 14 miljarder den vägen. Längst till höger i bild visas vårt resultat på plus 5 miljarder, vilket gick in i vårt eget kapital.

En stor nyhet förra året var att vi införde det inlåningskrav som inte minst finansutskottet har varit djupt involverat i att få på plats. Låt mig först uttrycka en viss beundran för det system vi alla lever i. Det tog 18 månader från diskussionen om ett inlåningskrav till att det var på plats, vilket är väldigt snabbt agerat av både lagstiftaren och dem som gjorde detta operationellt på Riksbanken, för det var en ganska stor uppgift.

Vad är då ett inlåningskrav? Målnivån på vårt eget kapital är drygt 60 miljarder. Det nya lagkravet säger att vi kan ta inlåning upp till 62 miljarder om vi inte har något eget kapital alls. Eget kapital är ju också i någon mening räntefri inlåning. I år har vi drygt 20 miljarder i eget kapital och kan alltså ta in drygt 40 i inlåning. Med en ränta på 1,75 procent tjänar vi då ungefär 600 miljoner per år. Lägg sedan till det vi får på eget kapital och avkastningen på

valutareserven. Sammantaget säkrar detta vår finansiering, vilket är en viktig grundpelare för vårt oberoende.

Man ska inte underskatta det operationella arbetet i verksamheten, för det är 136 institut som alla både tekniskt och legalt ska lyckas få in dessa pengar till oss. Men från oktober 2025 fungerar det och kommer att så göra även framgent.

För vårt interna arbete har vi en strategisk plan med ett antal mål vi ska nå. Ett handlar om att kraftsamla när det gäller datas potential. Utvecklingen går snabbt, och många myndigheter kämpar med detta. Jag har själv jobbat på ett antal myndigheter, och jag måste säga att Riksbanken har bedrivit ett imponerande arbete genom att skapa en datasjö. Fråga inte efter detaljer, för jag är ingen tekniker. Men jag vet att detta har haft stor betydelse för de olika verktyg som har tagits fram för att göra exempelvis vår prognosverksamhet mer effektiv och för att snabbare än förut ta fram rapporter. Vi har också en ny AI-policy, och vi har också samlat data så att vi kan använda AI internt, vilket är värdefullt eftersom vi då kan ställa mer känsliga frågor utan att informationen sprids utanför huset.

För det internationella arbetet har vi gjort en separat rapport, som jag tror publicerades i går. Den kommer att vara föremål för en lite mer intensiv diskussion i utskottet den 11 mars. Riksbanken har ett omfattande internationellt arbete som i mycket är knutet till de organisationer vi är engagerade i. I IMF är vi och Finansdepartementet representerade, och arbetet gentemot IMF är omfattande. I BIS, också kallat centralbankernas bank, sitter Riksbanken i styrelsen och är engagerad i ett antal olika uppdrag, bland annat en Baselkommitté där jag själv är ordförande. Men det handlar också om mycket annat i det globala stabilitetsarbetet, CPMI med mera. Vi har även ECB-systemet med Europeiska systemrisknämnden, som skapades efter krisen för att ha ett europeiskt perspektiv på de finansiella riskerna. Här har vi ett starkt engagemang; till exempel är min kollega Aino vice ordförande i en av de viktiga undergrupperna. Dessa grupper driver mycket av det internationella arbetet.

Fördelen med det internationella engagemanget ser man just när det krisar. Nästa helg reser jag till Basel, där vi träffas varannan månad. Att åka ned dit, lära känna sina motparter och kunna diskutera inte minst det uppkomna läget och dess betydelse är av central vikt för vår möjlighet att uppfylla våra mål. Mer finns att läsa i rapporten. Jag ska också säga att vi har lagt ned ganska mycket möda på att få lite mer styrning på det internationella arbetet och infört ett internationellt sekretariat för att få, som det heter på svenska, bottom-up and top-down i detta arbete.

Hur ser det ut med kostnadsutvecklingen för Riksbanken? Fram till 2018 var den ganska stabil. Bilden visar kostnadsutvecklingen 2016–2025. Efter 2018 gick kostnaderna upp efter att ganska länge ha legat stabilt. På betalningssidan minskade kontantanvändningen, och därför har vi ägnat mycket tid och pengar åt att stärka betalningssystemets motståndskraft eftersom vi är så beroende av det, vilket också accelererat de senaste åren. Det

handlar om depåerna för kontanter men också om flera datacenter och olika typer av cyberskydd. Vi har också haft ett omfattande internationellt samarbete. Till exempel körs Swishsystemet på de europeiska systemen, i nära samarbete med ECB.

Vi har också påbörjat renoveringen av vår fina fastighet på Brunkebergstorg. Avlopp och hissar är gjorda, vilket har kostat en del pengar. Jag återkommer till detta.

Den nedre gröna delen på staplarna visar det vi får finansierat. Vi tar in avgifter från bankerna som deltar i vårt betalningssystem, och vi får pengar från Sida för en del av vårt internationella arbete, till exempel det vi gör gentemot Ukraina. Det blir alltså negativt på staplarna eftersom det är en intäkt.

Den sammantagna bilden är att kostnadsutvecklingen för finansiell stabilitet och penningpolitik, det vill säga den klassiska delen av Riksbanken, har legat ganska still medan betalningar har drivit uppgången.

Direktionens uppfattning är att kostnaderna ska vara relativt stabila och ungefär följa den utveckling som gäller för övriga myndigheter. Det är vår ambition. Men precis som andra myndigheter måste vi fundera på om det finns delar som kommer att dra kostnader utöver detta, och jag tänker förstås på beredskap. Flera myndigheter har fått extra anslag för att klara beredskap, och Riksbanken är helt central där. Vår ambition är dock att försöka hålla igen på det övriga för att klara en del av de kostnadsuppgångar som kan komma på andra områden.

Riksbankshuset är enligt mig ett av Stockholms finaste hus i modern tid, men det har stått där i 50 år och är i stort behov av renovering. Det gäller framför allt innandömet. Utifrån ser huset utmärkt ut, men det är inte så fint innanför. Det handlar om ventilation, avlopp och det mesta som finns innanför väggarna och de tekniska systemen. Vi har flyttat ut halva personalen till ett hus mitt emot Åhléns, och vi kommer sannolikt att skriva kontrakt på ytterligare ett hus för resten av personalen. Därmed kommer vi att ha tömt huset till strax efter nästa årsskifte, och då kan renoveringarna ta fart på riktigt. Då kommer också kostnaderna att ta fart på riktigt. Än så länge är det mycket planeringsarbete, men då kommer ombyggnationen att starta. Detta är en stor fråga för oss, och vi lägger ned ganska mycket kraft på den.

Så något om det inre livet. Vi får goda betyg i våra medarbetarundersökningar; våra medarbetare tycker om att jobba på Riksbanken, har ett stort engagemang för våra frågor och rekommenderar gärna Riksbanken till andra som undrar hur det är att jobba där. Detta är förstås väldigt positivt.

Internt har vi också haft ett ganska stort fokus på att upprätthålla verksamheten i svåra lägen. Vi har bland annat haft fingerade terroristangrepp och brandövningar. Det handlar alltså inte bara om finansiella stabilitetsövningar utan också om annat som vi tyvärr, i likhet med riksdagen och andra delar av svenska samhället, måste ta höjd för.

Våra förtroendesiffror mäts löpande i olika undersökningar, och förtroendet för oss är högt. Detta görs allmänt men också på olika typer av grupper, penningmarknadsaktörer, arbetsmarknadens parter och så vidare. Vi ligger

nära den högsta nivå vi har legat på, men vi ska vara ödmjuka. På bilden ser ni att förtroendet var lägre 2023, och då var räntorna högre. Det finns alltså en viss koppling mellan förtroende och penningpolitik. När vi höjde räntan sjönk förtroendet något, och när vi sänkte räntan steg förtroendet. Sammantaget är dock betygen höga, och det är ganska få som tycker att vi gör ett riktigt dåligt jobb, färre än på många år. Det är förstås glädjande, men vi är ödmjuka inför denna framgång och fortsätter att kämpa för att behålla ett högt förtroende.

Med detta avslutar jag min första del.

Ordföranden: Nu ges alla partier möjlighet att ställa frågor i denna första del.

Ingela Nylund Watz (S): Jag tackar för en bra föredragning och ett bra underlag. Det ska bli spännande att så småningom fördjupa sig i den internationella rapporten, så jag lämnar de frågorna därhän.

Riksbankschefen pratade om behovet av författningsberedskap när det gäller en eventuell digital valuta, en fråga Riksbanken har tagit upp i utskottet under det senaste året. Hur ser Riksbanken på tidsaspekterna för detta? När behöver Sverige ha ett färdigt underlag för att kunna fatta nödvändiga beslut om att införa en digital valuta, om lagstiftaren så vill?

Dennis Dioukarev (SD): Herr ordförande! Jag tackar riksbankschefen för presentationen.

Under förra året blåste ni i olika sammanhang liv i diskussionen om en svensk e-krona. Liknande diskussioner förs i nästan alla länder, och viktigast utanför Europeiska unionen är givetvis USA och Fed. I detta sammanhang refererar jag till Neel Kashkari, Fedledamot för Minneapolis under 2022, som på konferensen Journal of Financial Regulation sa följande: Jag kan förstå varför Kina skulle göra det. Om man vill övervaka varenda transaktion kan man göra det med en digital centralbanksvaluta, om man vill införa negativa räntor kan man göra det med en digital centralbanksvaluta och om man vill beskatta kunders konton direkt kan man göra det med en digital centralbanksvaluta. Jag förstår varför Kina är för detta, men varför skulle det amerikanska folket vara det?

Hur värderar Riksbanken integritetsriskerna? Hur säkerställer ni att en framtida riksbanksdirektion inte använder en e-krona som ett verktyg för kontroll och övervakning?

Avslutningsvis har jag en kommentar till det som sades om författningsberedskap. På sidan 892 i Betalningsutredningens slutbetänkande finns ett helt avsnitt om vilka svenska lagar som kan behöva ändras och hur. Givet det riksbankschefen sa om att det tog 18 månader att införa ett inlåningskrav konstaterar jag att finansutskottet vid behov kan jobba snabbt.

Adam Reuterskiöld (M): Tack för en bra dragning!

Min fråga är egentligen inte kopplad till Riksbanken, men ändå är den det. Det handlar om resiliens i betalningssystemen. En föränderlig värld sätter kanske annat fokus på hur resiliens ska byggas. Väldigt många av våra betalningar görs med kort och digitalt, och därför är Sverige extra utsatt. De allra flesta kortbetalningar går via amerikanska bolag. Hur ser Riksbanken på denna problematik?

Erik Thedéen, Riksbanken: Vad gäller e-kronan menar vi att det är lämpligt att ha en utredning för att både förstå de författningsmässiga frågorna, som förvisso finns redovisade tidigare, och se detta i perspektivet av den utveckling som sker. Både den generella utvecklingen i världen säkerhetsmässigt och den ganska snabba rörelsen mot en digital euro är något man bör fundera över. Övriga EU vill rimligtvis inte heller ha ett övervakningssamhälle men tycker att detta är en viktig fråga och driver den. Man gör det inte för att kontantanvändningen har minskat utan för att man ser att det europeiska betalningssystemet kan vara under hot från amerikanska dollar i form av stablecoins. I det europeiska fallet handlar detta mycket om att behålla en suveränitet för euron. Här har det ändå skett en ganska stor förändring sedan Betalningsutredningens slutbetänkande kom för tre år sedan.

När det gäller Dennis Dioukarevs fråga finns det i lagstiftningen för den digitala euron omfattande beskrivningar om integritet och skydd av integritet och att det här inte ska användas i de syften som det du läste upp gav vid handen. Ytterst handlar det om hur lagen är utformad. Är mandatet väldigt öppet och Riksbanken får göra vad den vill ökar riskerna. Om man i stället, vilket är mer rimligt, begränsar vad Riksbanken får göra som är integritetsstörande och annat finns inte samma risker. I USA förs en diskussion, och här finns den uppfattning som Dennis Dioukarev driver, vilken jag har full respekt för att man kan ha. Men det är alltså inte bara Kina som vill ha detta, utan det vill också våra kollegor i Europeiska unionen.

Frågan om kortbetalning har hamnat i blyxtbelysning, och vi har ett alltför starkt beroende av USA vad gäller våra betalningar oavsett amerikansk administration. Men det är klart att en del av de signaler som har kommit från USA om att man vill använda ekonomiska påtryckningsmedel för att främja sina säkerhetsintressen, till exempel tullar, gör att frågan givetvis blir ännu mer aktuell. Sverige har dock ett trumfkort, och det är Swish. Swish körs helt utanför kortsystemet i det svenska banksystemet och har haft enorm framgång. För många betalningar är det lika stort eller större än kort. Här för vi en intensiv diskussion om huruvida man kan stärka detta så att en balans hittas. Det kan också finnas andra initiativ; jag ska inte bara förorda Swish. Givetvis är fler alternativ att föredra.

Låt mig säga till Visas och Mastercards fördel att de har varit väldigt aktiva och konstruktiva i diskussionen om offlinebetalningar. Dessa företag är alltså på rätt sida och försöker göra det svenska betalningssystemet bättre. Det har vi positiva erfarenheter av.

Andreas Lennkvist Manriquez (V): Ordförande! Jag har inga frågor.

Martin Ådahl (C): Tack för en intressant presentation! Tack också för att man har fått en bättre ordning i Riksbankens finansieringsmöjligheter i samverkan mellan riksdag, regering och Riksbanken!

Min fråga gäller de omedelbara betalningarna i svenska banker. Processen med att få detta parallellt med Swish har pågått väldigt länge i syfte att få det vissa andra länder redan har. Bankerna tjänar ungefär 1 miljard per år på att överföringen av pengarna fördröjs, och det finns en massa argument, bland annat att man inte kan snabbkolla transaktioner med mera.

Hur lång tid bedömer Riksbanken och riksbankschefen att det dröjer innan man får de svenska bankerna att införa omedelbara betalningar, i väntan på en eventuell e-krona?

Ordföranden: Eftersom Miljöpartiet inte har någon fråga är det Liberalernas tur.

Cecilia Rönn (L): Tack för en intressant dragning!

Sverige har ju haft, och har, ett orubbligt stöd till Ukraina, och Riksbanken har ett samarbete med Ukrainas centralbank. Jag undrar om Riksbanken skulle kunna beskriva lite mer hur arbetet har fortlöpt när det gäller att stötta Ukraina och när det gäller hur Sverige konkret drar lärdom av arbetet som Ukraina gör för att skapa resiliens och finansiell stabilitet.

Erik Thedéen, Riksbanken: Det var en väldigt bra fråga från Martin Ådahl. Vi har i dagarna haft intensiva diskussioner med bankledningarna kring detta. Svaret är ungefär detta: Om bankerna bestämmer sig för att det här ska fungera kan det införas ganska snabbt. Våra system stöder detta.

Det finns omedelbara betalningar från konto till konto redan i dag. De går via våra mobiltelefoner, om jag får uttrycka mig lite slarvigt. Därför tycker jag att argumentet att man inte kan göra det av penningtvättsskäl är ganska märkligt. I så fall skulle vi stänga ned Swish i morgon, för det är ju omedelbara betalningar. Sedan kan man fundera på vilka typer av begränsningar – till exempel beloppsbegränsningar – man ska ha i ett sådant här system för att hantera risker för bland annat penningtvätt och bedrägeri.

Jag tror att det i grund och botten handlar om vilja, kapacitet i it-system och förmåga att bygga om it-systemen. Det kan man ha respekt för, tycker jag, för ibland är det svårt även för oss att få tillräckligt med resurser. Om viljan finns går det dock att införa detta ganska snabbt.

Det paradoxala är att bankerna är tvungna att göra detta om de verkar i ett euroland. Det finns en lag som säger att man måste kunna göra omedelbara betalningar i euro från en bank till en annan om man till exempel sitter i

Tyskland eller Frankrike. Det är till och med så att det finns en lag som säger att betalning måste kunna ske omedelbart om man har ett eurokonto i en svensk bank och ett eurokonto i en annan bank. Så är det dock inte om det handlar om kronor. Det här börjar som sagt bli ganska paradoxalt.

Jag tycker ändå att vi har en konstruktiv diskussion med bankerna. Det här måste vi så småningom ha även i Sverige.

Jag går vidare till frågan om Ukraina. Vi har ett nära och bra samarbete med dem. Vi får finansiering från Sida. Vi har en del väldigt konkreta, större projekt, som jag inte kommer att diskutera öppet här. Vi har också en del lite mjukare saker – till exempel har vi på gång att vi ska få fyra eller fem ukrainska centralbanksmedarbetare som jobbar hos oss under en tid för att lära sig hur en västerländsk centralbank fungerar.

Jag skulle säga att vi har lärt oss en hel del om resiliens, inte minst när det gäller betalningssystemet. Det handlar om olika typer av backupsystem, kontanternas roll och så vidare. Det är ett nära samarbete, och vi var pionjärer här. Vi hade haft det här samarbetet på gång under flera år när kriget bröt ut – det andra kriget, ska jag säga, alltså det som startade 2022. Nu ser vi att ett antal andra centralbanker också har det här.

Jag tycker att vi lär oss och lär ut. Vi deltar i ett antal olika seminarier och diskuterar finansiell stabilitet, hur man ska sätta upp en forskningsavdelning, hur internrevision ska vara organiserad och så vidare. Det här är ganska brett. Det är förstås viktigt och för oss väldigt stimulerande.

Ordföranden: Då lämnar vi den första rundan och går vidare till den andra delen, som handlar om aktuell penningpolitik.

Erik Thedéen, Riksbanken: Herr ordförande! Låt mig inledningsvis säga att vi lever i en väldigt dramatisk tid här och nu. Jag kommer avslutningsvis att säga lite mer om vilka marknadsrörelser vi har sett och vilka effekter man tentativt kan tänka sig av den senaste tidens händelseutveckling i Mellanöstern.

Vi har ju också i övrigt under de två första månaderna sedan räntebeslutet sett en ganska dramatisk utveckling i omvärlden. Tullarna blev olaglig-förklarade men infördes igen. Jag tänker också på utvecklingen i Venezuela och så vidare. Helt klart har det varit en dramatisk start på året.

Jag visar nu en bild för att sätta tonen när det gäller var vi befinner oss. Det har skett en ganska stor förändring i energipriserna; det är väl det tydligaste. Här visar jag oljepriset, men jag skulle också ha kunnat visa gaspriserna, som har gått upp väldigt mycket mer. Båda dessa kommer dock från relativt låga nivåer, så man ska inte överdriva effekterna på just den här prisuppgången. Jag kommer tillbaka lite grann till detta senare.

Penningpolitiken fattade vi beslut om senast i slutet av januari. Vi har ett nytt möte om ett par veckor. I januari sa vi att styrräntan skulle ligga kvar på 1,75 procent. Vår bedömning där och då var att den skulle komma att ligga kvar där en tid framöver. Detta baserades på den inflationsprognos vi hade,

som pekade på att inflationen på sikt stabiliseras kring 2 procent, och på att den konjunkturbedömning som vi lade fram i slutet av förra året pekade på en ganska god ekonomisk utveckling. Jag kommer tillbaka till det lite senare.

Trots den dramatiska utvecklingen – trots Venezuela, Grönland och nu senast Iran – har världshandeln fortsatt att växa. Vi har haft en ganska stark börsutveckling. Bilden bakom mig visar BNP-utvecklingen i Sverige, euroländerna och USA. Utvecklingen har varit stark hela tiden för USA; detta är delvis drivet av AI-investeringar. Både Europa, eller euroländerna, och Sverige har börjat ta fart. Bilden är lite missvisande, för utifrån den kan man dra slutsatsen att Sverige växer långsammare än andra länder. Det beror dock på vilket år man tittar på. Sedan detta indexerades i början av 2022 har Sverige sammantaget växt något långsammare än euroländerna, men under 2026 blir tillväxten ganska ordentligt mycket högre i Sverige än i euroländerna, tror vi.

Jag tycker att det blir lite slående om man först ser på den här bilden och sedan tänker på de rubriker som vi dagligdags får till oss, med krig, tullar och mycket oro. Trots detta går ekonomin och företagen alltså ganska bra. Här finns väl en lärdom: Ekonomin är ganska dynamisk och kan hantera ganska stora bakslag utan att effekterna blir stora. Vi ska dock förstås inte glömma det stora mänskliga lidandet.

Jag vill säga någonting om USA, som ju går väldigt starkt. Det är lätt att måla upp USA som den starkaste ekonomin, och i mångt och mycket är man det, inte minst vad gäller den tekniska utvecklingen. USA har dock stora obalanser. Man har stora bytesbalansunderskott, vilket är ett av skälen till att Trump tycker att han måste införa tullar. Man har också stora underskott i statens finanser och en skenande statsskuld. Det är alltså inte så att den amerikanska ekonomin är utan risker; det kan vara bra att ha i minnet.

Svensk ekonomi då? Vi ser framför oss att den stärks efter ett antal år av ganska svag ekonomi. Jag visar nu en bild som visar den reala disponibla inkomsten, alltså den köpkraft som hushållen har. Den gick ned kraftigt 2023, inte därför att lönerna var låga utan därför att lönerna helt urgröptes – och mer därtill – av den höga inflationen. Sedan blev det lite bättre 2024 och ytterligare lite bättre 2025. Från 2026 och framåt ser vi en ganska god utveckling för reallönerna och för hushållens reala disponibla inkomster. Den utveckling vi ser från 2026 beror på att lönerna stiger, med knappt 4 procent, på en exceptionellt låg inflation, bland annat beroende på momssänkningen, och på finanspolitiska stimulanser. Det här ger ganska stora köpkraftsökningar.

När vi tittar på traditionella samband ser vi att köpkraften driver hushållens konsumtion. Vi tror på en ganska kraftig konsumtionsutveckling i år och 2027 och på en relativt god utveckling även 2028.

Här ser vi effekten av en god löneutveckling och stabila priser – då får vi realinkomstökningar. Om vi inte har stabila priser får vi en utveckling som den vi hade 2023, och det är ju i många stycken den sämsta utveckling vi kan tänka oss.

Vi ser alltså en starkare ekonomisk utveckling, men arbetsmarknaden är alltså svag. Det förs en ganska intensiv diskussion om vilket arbets-

löshetsmått man ska använda. Jag ska inte gå in i detalj på det, men på bilden bakom mig visas tre av de mått som brukar diskuteras.

Det officiella måttet kallas AKU. Det handlar om arbetskraftsundersökningar och publiceras av SCB. Man gör en undersökning där man frågar en stor population och får svar, med alla problem som det kan innebära vad gäller svarsfrekvens och så vidare. Här skedde en ganska kraftig nedgång i det senaste utfallet, men detta är ganska volatilt. Ett annat mått gäller antalet registrerade arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Ett tredje mått är BAS, som kommer från Skatteverket.

Alla dessa mått visar, i alla fall lite grann, att vändpunkten verkar ha kommit. Det sker en liten förstärkning av arbetsmarknaden. Den bilden kompletteras av att det ser lite bättre ut när det gäller så kallade surveydata, alltså varseldata, kvarstående lediga platser och nyanmälda lediga platser. Arbetsmarknaden är alltid en laggande indikator, inte en ledande indikator. Detta ska alltså släpa lite grann, och det gör det också. Det är förstås viktigt att det här fortsätter att stärkas.

Inflationen har kommit in något lägre än vad vi förväntade oss. Det är dock ganska stora skillnader mellan olika mått, vilket är en spegling av elpriset. När det gäller vårt mått, KPIF, ligger tolv månaderstalet exakt på vårt mål, det vill säga 2,0. Det var högre än våra förväntningar, som låg på 1,6. Detta beror på att energipriserna gick upp mycket mer än vad vi trodde. Med det andra måttet, alltså exklusive energi, har inflationen kommit in lägre – 1,7 i stället för 2,0, som vi förväntade oss. Skillnaden mellan att ha och att inte ha med energi i måttet har alltså vidgats. Sammantaget är vår bedömning att inflationen har kommit in något lägre än vad våra förväntningar var på just detta enskilda utfall.

Vi mäter också på sex månader för att se vad som är momentum i inflationen. Här pekar det ganska ordentligt nedåt vad gäller måttet exklusive energi. Det kan vara ett tecken på att inflationstrycket i alla fall under den här mätperioden var något lägre. Det är dock alldeles för tidigt att dra några mer långsiktiga slutsatser; det får vi återkomma till i samband med vår kommunikation kring nästa beslut.

Om man delar upp detta i tjänstepriser och varupriser ser man något intressant vad gäller varupriserna. Där har det skett en ganska kraftig nedgång, som vi tror är ganska starkt kopplad till den starkare kronan. En starkare krona leder till lägre importpriser, som i sin tur leder till lägre varupriser. Här har vi en kronoeffekt.

Vi ser även något lägre tjänstepriser. Detta är lite svårare att analysera. En del av det kan ha att göra med tandvårdsreformer och sådant, men detta är någonting som vi får följa noggrannare.

Elpriserna är mycket höga. Jag var i förra veckan uppe och pratade med företagare i Funäsdalen i Härjedalen. De var – med rätta, får man säga – väldigt upptagna av de höga elpriserna. De har ju också varit höga i norra Sverige. Kombinationen av att det går åt mycket el eftersom det är kallt och att priserna i sig är höga har drabbat många. Vi tror inte att detta får dramatiska effekter

för den övergripande inflationsbilden, men det är ändå någonting som man måste vara vaksam på.

Även om vi har höga elpriser är vi långt ifrån de nivåer vi hade 2022. Vi vet ju nu i efterhand att de var ett skäl till att vi sedan fick stigande inflation mer generellt från 2022 och framåt.

Hur kommer då inflationen att se ut framöver? Vi har någon gång uttryckt det som att den kommer att bli stökig i meningen att den kommer att gå upp och ned och delvis drivs av faktorer som den här riksdagen har varit med och beslutat om. Jag tänker på matmomssänkningen, som driver ned inflationen ungefär en halv procentenhet. Om man exkluderar detta blir inflationsnedgången inte lika dramatisk. Inflationen kommer dock att vara ganska låg under 2026. Vi tror att den kommer tillbaka på lite längre sikt. Om det blir som regeringen har sagt, att man återigen höjer momsen i slutet av 2027 eller början av 2028, går priserna förstås tekniskt sett upp det år som följer.

Det finns all anledning att följa detta. Det blir delvis en kommunikativ utmaning för Riksbanken och kanske även för riksdagens ledamöter. Om inflationen är låg ska man vara medveten om att det beror på matmomsen. Då är det inte rimligt att bara av det skälet reagera med penningpolitiken.

Vi är vaksamma på den framtida utvecklingen. När vi först skrev den här grafen hade vi den geopolitiska utvecklingen som punkt 4. Sedan flyttade vi, av lätt insedda skäl, upp den till punkt 1. Detta är ju en dramatisk utveckling som kan få effekter för både inflation och tillväxt.

Här pratar vi om finanspolitikens effekter, primärt på konsumtion. Vi vet ju inte om stimulanserna leder till konsumtion eller till sparande. Med tanke på historiska samband tror vi oss veta att ganska mycket går till konsumtion, men vi kan inte vara säkra.

Jag vill också i detta sammanhang upprepa det vi har sagt vid ett flertal tillfällen: Det finanspolitiska ramverket är helt centralt för den ekonomiska stabiliteten i Sverige och för vår möjlighet att bedriva en framgångsrik penningpolitik, det vill säga att etablera priserna omkring 2 procent. Nu avviker regeringen och riksdagen från det här målet. Vi har sagt – och jag upprepar det gärna – att det är viktigt att man i närtid kommer tillbaka till en plan för hur man kan återgå till ramverket. Denna kritik har ju också formulerats av Finanspolitiska rådet. Jag gör det inte i detalj på samma sätt som rådet gör, men i grund och botten har vi en likartad syn.

Vi får se hur det går med hushållens och företagens förtroende. Hushållens förtroende är fortfarande ganska dämpat. Man är deppig när man får frågan hur det känns, men sedan verkar man ändå gå ut och konsumera – till exempel stiger konsumtionen av sällanköpsvaror i ganska god takt. Vi får se om detta är beständigt eller om det ändras. Växelkursen förstärktes också kraftigt förra året, och vi vet att detta har effekter på inflationen.

Jag vill säga någonting om den senaste tidens utveckling. Först och främst handlar det om stort mänskligt lidande för dem som befinner sig i regionen. Det kan dock också ha ekonomiska effekter. Dessa är mycket svårbedömda, men vi vet redan nu att effekterna på energipriserna är stora. Jag talade förut

om oljepriset. Nu kan jag nämna gaspriset, som har gått upp ännu mer dramatiskt – det gick upp 40 procent i går, tror jag, och ytterligare nu på morgonen. Det här får förstås effekter för dem som använder gas, men det får också en indirekt effekt på elpriset i och med att det handlar om marginalprissättningen för elpriser i Europa och i vissa fall kanske även i Sverige. Exakt hur detta kommer att påverka de svenska elpriserna är inte jag mannen att säga, men det finns definitivt en koppling här.

Börsnedgångarna var måttliga. Man ska nog analysera börsen lite mer finmaskigt. Vissa bolag, till exempel oljebolag, gynnas paradoxalt nog av den här krisen, medan andra, till exempel flygbolag och hotell, drabbas väldigt hårt. Om man tittar på ett index ser man att de sammanlagda nedgångarna i går inte var så kraftiga. De verkar dock ha fortsatt nu på morgonen.

Jag går över till att tala lite om valutarörelser. Det fanns ju en diskussion om att dollarns ställning skulle försvagas. Man frågade sig om dollarn verkligen var en säker hamn – en safe haven – i kristider. Det verkar den faktiskt ha varit i det här fallet, för dollarn har stärkts mot i stort sett alla valutor under denna mycket oroliga tid. Undantagen är råvaruproducerande länder som Kanada och Norge; de har gynnats av den här utvecklingen. Den svenska kronan har tappat en del. Det är ingen dramatisk utveckling – det handlar inte om någon kollaps för någon valuta – men det är ändå en ganska tydlig effekt. I någon mening har den kraftiga kronförstärkningen mot dollarn brutits, i alla fall på kort sikt. Det har vänt åt andra hållet.

Vad är det då vi ska titta på, summa summarum, när vi går mot vårt nästa räntebeslut och när vi ser den här utvecklingen? Det finns direkta, kortsiktiga effekter, framför allt på inflationen. Här går det rimligtvis uppåt – i denna typ av rörelser ganska begränsat uppåt, men ändå uppåt – med tanke på att vi ser att oljepriset och elpriserna stiger. Det är en faktor som ska vägas in. Antagligen blir det också så, allt annat lika, att tillväxten går ned lite. När vi får en oljeprisuppgång och en elprisuppgång kommer det, allt annat lika, att drabba till exempel hushållens konsumtion.

Den svåra frågan i den här utvecklingen är om det här kommer att få mer bestående effekter på förtroende, på investeringar och kanske på möjligheter vad gäller leveranskedjor och transportvägar genom Suezkanalen, runt Afrika eller vad det nu kan vara. Det är förstås alldeles för tidigt att säga, men om dessa effekter skulle bli stora och bestående kan också effekterna på ekonomierna bli större. Allt detta kanske vi vet lite mer om när vi fattar vårt penningpolitiska beslut om två veckor, men jag tror att jag även då kommer att stå här eller på andra ställen och säga att osäkerheten är stor.

Mikael Damberg (S): Ordförande! Jag tackar riksbankschefen för en spännande dragning.

Det är svårt att inte börja med den senaste tidens händelser; jag tror att alla är lite upptagna av dem. Än så länge har effekterna på ekonomin inte varit så dramatiska som en del olyckskorpar flaggat för. Låt oss hoppas att det inte blir

så, men tänk om den här konflikten i någon mening drar ut på tiden, får större konsekvenser och får ett allvarligare förlopp, så att priserna – inte minst på energi – drar iväg. Riksbanken har ju varit med om tider med höga oljepriser och gaspriser. Vilka slutsatser skulle Riksbanken säga är strategiskt viktiga att dra i händelse av en utbudschock och en oljeprisförändring som kan påverka både världsekonomin och svensk ekonomi? Vad är det man har gjort bra historiskt sett som har gjort att man har kunnat ta sig ur en situation snabbare? Framför allt: Finns det saker som minskar vår sårbarhet? Jag tror att det är viktigt att inte bara fastna i här och nu utan också tänka i lite långsiktigare termer.

Jag tyckte att det var intressant att höra om kronans utveckling. Den har stärkts, vilket ni har trott att den skulle göra. Det talades också om dollarrörelser och stökighet, och detta kanske inte var helt intuitivt. Det säger väl att det då var tillbaka till det normala. Om jag inte har missuppfattat vad ni sagt förut är er bedömning fortfarande att kronan framöver kan komma att stärkas något mer. Hur stor effekt får kronan på era bedömningar framöver, och finns det effekter som vi måste ha koll på när det gäller hur den här väldigt stökiga världen och kronans utveckling påverkar svensk ekonomi?

Dennis Dioukarev (SD): Herr ordförande! Jag har en fråga på temat volatila energipriser. Vilka direkta och indirekta effekter för svensk inflation skulle det få om reduktionsplikten återställdes genom ett politiskt beslut?

Ida Drougge (M): Svensk ekonomi har ju börjat återhämta sig. Mycket av den styrkan bygger på att hushållen, inte minst arbetande barnfamiljer, orkar känna tilltro till vår ekonomi och hittar utrymme att köpa de saker och investera i det som de behöver. Detta är också en grupp som tog ett väldigt stort ansvar under åren med hög inflation. Då påpekade ni tydligt att det var viktigt att arbetsmarknadens parter tog ansvar för en rimlig löneutveckling. Hur ser ni på det nu?

Regeringen sänker ju skatter för denna grupp, som dock fortfarande ligger efter vad gäller löneökningar sett till vad man har att röra sig med. Vi får titta 10–30 år tillbaka, trots allt det som nu sker. Hur ser ni på löneökningarna framöver?

Erik Thedéen, Riksbanken: Det ankommer på mig att fördela ordet lite grann. Jag tänkte be Per Jansson att ta den första frågan, från Mikael Damberg. Vidare tänkte jag be Göran Hjelm att ta den andra frågan, om kronan, och Anna Seim att ta Dennis Dioukarevs fråga om reduktionsplikten.

Per Jansson, Riksbanken: Det är en komplicerad fråga, men jag ska försöka att säga någonting.

Om energiprisuppgångarna är måttliga skulle mitt första sätt att tänka på detta vara att det kanske inte är så bekymmersamt, som Erik var inne på. I morse såg jag för övrigt en analys gjord av Goldman Sachs, som brukar vara ganska snabbt ute när sådant här händer. Det vi ser nu – 10 procent upp på oljepriset – är ett normalt förlopp. Sedan estimerar de väldigt små effekter på ekonomin, inklusive för Sverige, om ett år. För svensk del handlar det om att BNP faller med en tiondel av 1 procentenhet i tillväxttermer. Inflationen inklusive energipriser går kanske upp med två tiondelar av 1 procentenhet; när det gäller inflationen exklusive energipriser blir det i princip inga effekter alls. Deras slutsats är att de ligger still med sina prognoser, inte bara för Sverige utan även för andra länder.

Det är kanske inte det snälla scenariot man är van att se, utan det blir ett mer dramatiskt scenario. Det kommer att handla om storleksordningen och varaktigheten när det gäller energiprisernas uppgång. Vi gick ju alldeles nyligen igenom en period då vi fick en jättestor uppgång i energipriserna som höll i sig och spillde över på andra priser. Det är i det läget som det blir allvarligare.

Vi hade en diskussion i utskottet om att vi hamnade lite på efterkälken där. Det var väldigt svårt att tajma in det helt perfekt, men sedan agerade vi väldigt bestämt när vi började se att detta kanske kunde hota förtroendet för inflationsmålet. Det tycker jag att vi gjorde bra, apropå frågan om lärdomar. Vi var ändå bestämda där. Vi lyckades hålla i det och kunde sedan sänka räntan rätt snabbt – snabbare än i många andra länder.

Det kommer alltså att vara väldigt viktigt att följa varaktigheten i och storleken på störningarna. Vi får en första chans att räkna samman detta i mars, men som Erik sa kommer det då av allt att döma fortfarande att vara osäkert och därmed svårt att dra bestämda slutsatser. Det är väl i alla fall detta vi behöver följa.

När det gäller bedömningen av kronan är det så att vi har en liten applicering kvar i vår senaste prognos. Den är rätt gammal – från december – så vi får se över vad våra tankar kring detta blir.

Erik visade en graf för prisutvecklingen, som man kan anta är rätt starkt påverkad av kronutvecklingen. Vi såg att inflationen har kommit ned ganska mycket. Nu har vi en ny situation med de förändringar som skett. För mig ser det ut som att kronan numera tillhör de valutor som kan applicera lite nytt om det är halvrisigt ute i världen. Det verkar dock som att vi går tillbaka till det gamla läget, där vi deprecierar, om det är jättestormigt. Det är precis detta vi har sett de senaste dagarna.

Vi får helt enkelt följa detta. Jag kan inte göra någon prognos i dag, utan detta blir en viktig fråga för nästa prognosomgång och framöver under året.

Göran Hjelm, Riksbanken: Som jag uppfattade Mikael Damberger gällde frågan genomslaget från kronan till priser i Sverige och så vidare. Det finns ju genomsnittliga estimat – jag tror att Riksbanken har publicerat att en

tioprocentig förstärkning kanske gör någon halv procent för inflationen efter något år. Det blev lite större förra året, med de stora rörelser som skedde då. Som Erik nämnde skedde en ganska kraftig konjunkturuppgång under det tredje och fjärde kvartalet, då genomslaget kom. Jag tror att även konjunkturläget kan spela roll där.

Det vi visade var att det var icke-linjärt. Vid mindre rörelser kan man väl, som en tumregel, gå efter detta genomsnitt. Vid större rörelser har vi som sagt sett större genomslag.

Med det sagt kan även realekonomin, och därmed också genomslaget, påverkas om det blir en väldig turbulens, så att vi inte får en konjunkturuppgång. Det är dock alldeles för tidigt att säga.

Anna Seim, Riksbanken: Jag har tyvärr inget bra kvantitativt svar på frågan om reduktionsplikten. Det är något vi i så fall får återkomma till; vi kan titta på det i scenarier och så vidare. Min känsla är dock att det skulle få relativt små effekter i den här miljön, med de stora rörelser vi ser på världsmarknaden.

Erik Thedéen, Riksbanken: Jag tänkte be Aino Bunge svara på frågan om löneökningar och läget nu.

Aino Bunge, Riksbanken: Det var väldigt viktigt för oss när vi fick löneavtal som utgick från inflationsmålet under den period då vi hade hög inflation. Detta svarar även lite på Mikael Dambers fråga om vad som är viktigt framöver. När man hamnar i situationer där man får hög inflation tror jag att det är oerhört viktigt att man inte hamnar i en spiral där lönerna ska kompenseras för den höga inflationen.

Erik visade hur de disponibla inkomsterna tog stryk under den här perioden. Nu ser vi faktiskt att inkomsterna stiger. Vi är tillbaka på en nivå där de disponibla inkomsterna blir högre än de var under perioden innan. Det är en av anledningarna till att vi ser framför oss att konsumtionen ökar framöver. Det är detta som gör att vi tycker att svensk ekonomi har ett bra utgångsläge.

Vi ser ett visst stigande förtroende hos hushållen. Jag tror att det i grunden finns anledning även för hushållen att känna att det kommer att bli reallöneökningar framöver, när inflationen är låg och vi ser stigande löner. När vi tittar framåt ser vi lite högre löneökningar framför oss än historiskt. Det har varit en del av vår prognos. Det osäkra geopolitiska läget väger naturligtvis in i detta när det gäller om vi återigen skulle få utbudsstörningar och påverkan på inflationen med energipriserna.

Om jag ska lägga till någonting kring frågan om reduktionsplikt är det att detta när det gäller både skatter och moms är en förändring som påverkar inflationstakten under ett år, och sedan kommer man ju att jämföra med den nya inflationstakten. Det blir alltså en förändring under det år man ändrar skatten. Sedan är man tillbaka på en annan jämförelseperiod.

Martin Ådahl (C): Jag vill återigen tacka för en bra presentation. Jag har ett par frågor. Den första frågan gäller det riksbankschefen själv uttryckte gällande Finanspolitiska rådets mycket kraftfulla kritik mot regeringens förda finanspolitik. Vi i Centerpartiet tar för övrigt den på stort allvar eftersom vi länge har värnat det finanspolitiska ramverket. Vi har också haft mer restriktiva och försiktiga budgetar än vad regeringen har haft.

Frågan gäller det Erik Thedéens företrädares företrädare Lars Heikensten ställde som fråga, nämligen om det finns en risk för att penningpolitiken kan komma att domineras av finanspolitiken. Den har inte gjort det hittills, men frågan är om man genom en väldigt expansiv finanspolitik kan tränga ut de eventuella räntesänkningar som Riksbanken hade kunnat besluta om. Lars Heikensten ställde upp detta i sin presentation, och i själva rapporten ställde rådet upp en frågeställning om denna risk. Det är den första frågan.

Jag vill också gräva vidare lite i det väldigt intressanta skede som flera har nämnt gällande den nya situationen i Mellanöstern. Jag uppfattade det i nyhetsrapporteringen i morse som att finansministern från sitt håll inte ser detta som en fara för inflationen, men finns det ändå inte ganska tydliga paralleller till den kris vi hade efter Rysslands invasion av Ukraina?

Det råder en fortsatt väldigt expansiv finanspolitik i USA och numera också en väldigt expansiv finanspolitik i Sverige. Som Per Jansson var inne på är det en ganska kraftig prishock, och man vet inte hur varaktigheten och genomslaget blir. Vi har tidigare sett plötsliga hopp i inflationsbeteendet hos företag där ute. Man passar plötsligt på att höja priserna i sådana här lägen. Det är nu dessutom en handelssituation med väldigt många flaskhalsar och problem.

Min tredje fråga är: Är det inte risk att vi fortfarande är väldigt olje- och gasberoende både i Europa och i Sverige? Efter den förra chocken var frågan om vi skulle minska vårt beroende av olja och gas från det som visat sig vara diktaturstater i osäkra geopolitiska lägen. Det gjorde vi inte i så hög grad som man hade förväntat sig, utan Europa blev mer beroende av gas, och Sverige är fortsatt beroende av olja. Givet läget att vi fortfarande är beroende av gas i Europa, som ni var inne på, är det inte risk för att detta får ett ganska kraftigt genomslag om det varar lite längre?

Jag vill också tacka än en gång för väldigt bra presentationer! Jag uppfattar att Riksbanken är snabba att även för finansutskottet göra analyser av ett mycket rörligt läge.

Hans Eklind (KD): Herr ordförande! Även jag vill börja med ett mycket stort tack för föredragningen och de svar som har givits. Det har inte bara varit intressant utan också mycket givande.

Man förbereder sig alltid inför en sådan här utfrågning och tänker: Nu ska jag komma på en riktigt bra fråga. Sedan inser man att det när Erik Thedéen är klar är ganska irrelevant att ställa just den frågan, för den har redan blivit

besvarad. Då försöker man i stället hitta på en ny fråga – och så hamnar man som litet parti långt bak i kön.

Nu när vi ändå har tid – för jag uppfattar det som att vi fortfarande har tid – skulle jag vilja be er att hjälpa mig och alla dem som följer den här utfrågningen att bättre förstå alla de osäkerhetsfaktorer ni nämner. Skulle ni kunna vikta dem lite grann och inte bara säga att dessa olika saker gör att det är ett osäkert läge?

Vilka frågetecken skulle ha störst tyngd om de förvandlades till utropstecken? Detta skulle hjälpa dem som lyssnar att förstå de olika parametrar som ni med all rätt nämner. Ni har förklarat att de finns och varför. Min fråga är om det går att vikta dem.

Janine Alm Ericson (MP): Tack för bra dragningar! Jag håller med om att det har ställts frågor om mycket av det som kanske finns mest i våra tankar just nu. Det har också givits intressanta svar. Jag flyttar mig därför också lite längre bort från det.

Vi i Miljöpartiet har länge föreslagit stora lånefinansierade investeringar i klimatomställningen. Jag undrar om den sortens investeringar och ekonomiska förslag påverkar penningpolitiken lika mycket som den expansiva finanspolitik vi ser nu, där förslagen är mycket mer inriktade mot stimulans till hushållen. Går det att särskilja dessa? Det är kanske en fråga för en lite ljusare framtid, men det är ändå relevant att få svar på den.

Erik Thedéen, Riksbanken: Jag börjar med att ge de tre frågorna från Martin Ådahl till Anna Seim och frågan om vilken osäkerhetsfaktor som kan vara viktigast till Göran Hjelm. Jag ger Janines fråga om huruvida investeringar har olika betydelse för inflation och ekonomisk utveckling till Aino Bunge.

Anna Seim, Riksbanken: Tack för tre bra och svåra frågor, Martin Ådahl! Jag ska försöka packa upp dem. Det handlade för det första om huruvida det skulle finnas en risk för finanspolitisk dominans. Min bedömning är att vi är en bra bit därifrån men att det är viktigt att vi återgår till ramverket och att det verkligen respekteras samt att det finns en plan för detta så snabbt som möjligt. Det är precis i linje med det Erik var inne på tidigare. Jag upplever dock inte att vi är i en situation där det här är ett problem än, men det är som sagt viktigt att man värnar ramverket.

När det gäller läget i omvärlden och inflationsrisker drar Martin Ådahl paralleller till 2022 och till olje- och gaspriser. Jag tycker också att man ser sådana risker, absolut! Det tycker jag att man kan göra. Det man ska vara medveten om nu är att de höga energipriserna kommer i en period när vintern snart är slut och vi i alla fall just nu blir lite mindre beroende av detta. Det är en skillnad mot exempelvis de uppgångar i energipriser som vi har haft de senaste åren.

Hur detta sedan påverkar inflationen och penningpolitiken beror mycket på om de här effekterna sätter sig i inflationen och vi får andrahandseffekter som biter sig fast eller om det är någonting som vi ska se igenom. Det är något vi diskuterar hela tiden. Om det här är kortsiktiga utbudsstörningar som dör ut behöver det inte få någon mer beständig effekt på svensk ekonomi. Det är dock väldigt tidigt att säga något mer om det här.

När det gäller företagens prissättningsbeteende bevakar vi det väldigt noga med hjälp av mikrodata. Vi har en väldigt bra databas där vi tittar på just frekvensen i prisförändringar. Det vi såg under inflationsuppgången var att man höjde priserna mycket oftare. Detta har nu normaliserats igen, men det är något vi bevakar i realtid.

Göran Hjelm, Riksbanken: Nästa fråga handlade om att vikta osäkerhetsfaktorer, och det ska jag nu försöka göra.

Om vi skulle ha samlats här för kanske en vecka sedan och om vi ska ha ett längre perspektiv kan man säga att det som beslutsfattare kan finnas en risk i att tänka att det nu är extra osäkert. Även en vecka före kriget hade vi under 2020-talet haft väldigt stor osäkerhet. Vi hade pandemi, och vi visste då ingenting om vad som skulle hända. Vi hade den höga inflationen, och det var en situation vi aldrig någonsin hade varit i tidigare.

Det är jättesvårt att veta vad som ska hända och hur saker och ting ska fortlöpa i ekonomin. Med det vi kunde se framför oss före händelserna den senaste veckan skulle jag säga att osäkerheten relativt sett var mindre då. Man kan diskutera om hushållen kommer att våga konsumera nu och annat som vi har pratat om hittills. Med det som har hänt nu plus ytterligare osäkerheter är det förstås en osäkerhet i att vi inte vet vart kriget i sig och priser och annat vi har pratat om tar vägen.

Som nummer två skulle jag vilja ranka något som vi delvis har varit inne på och som Riksbanken säkert tidigare har pratat om. Det är förtroendet för USA i bred bemärkelse. Det handlar om kombinationen av hög skuldsättning och krackelerandet av vissa institutioner, framför allt Federal Reserve – där har man så att säga trovärdighet tills man inte längre har det. Man vet inte hur länge det här kan pågå. Det har pågått länge, och det kan pågå länge till, men man vet inte. Det kommer också en ny centralbankschef inom kort.

Om jag skulle vikta det här skulle jag säga att kriget är väldigt osäkert. Vi vet inte vad som händer. Vi tittar förstås på skärmarna varje dag. USA är en osäkerhet i bred bemärkelse, men vi vet inte om det händer nu. Det kanske aldrig händer, men det finns ändå där som en stor osäkerhet.

Utöver detta handlar det om hur de störningar vi har i ryggen nu ska propagera i ekonomin. Det gäller också hur detta ska fortlöpa i ekonomin vad gäller hushåll och förstås även företag. Både hushåll och företag påverkas ju om den här konflikten blir mer långvarig. Då påverkas även det naturliga skeendet.

Aino Bunge, Riksbanken: Om jag ska säga något generellt kring finanspolitiken skulle jag vilja referera till det Anna Seim just sa. Den stora frågan för oss är egentligen att man har ett ramverk och att man håller sig till en statskund som hålls på en låg nivå och som ger goda förutsättningar för penningpolitiken.

Ibland förekommer diskussionen om huruvida man ska skilja mellan investeringar och konsumtion. Det har över tid visat sig vara väldigt svårt att förhålla sig till en sådan skillnad och ha en investeringsbudget. Jag känner mig själv tveksam till det. Jag tror att det ramverk vi har i Sverige är det som tjänar oss väldigt väl. Det skulle vara en stor fördel att ha en plan att komma tillbaka till det.

När det gäller den aktuella finanspolitiken är det naturligtvis så att vi för penningpolitiken analyserar hur effekterna blir på inflationen. Det kan vara så att direkta bidrag till grupper som har hög konsumtionsbenägenhet kan ha större påverkan på inflationen än investeringar. Där finns det naturligtvis en åtskillnad. Man kanske får se detta utifrån de olika perspektiven.

Erik Thedéen, Riksbanken: Jag ska komplettera lite grann gällande finanspolitiken. Det är precis som Aino säger. Det är klart att det finns olika typer av stöd. Det som är utbudshöjande är egentligen på sikt inflationsdämpande. Jag tror att din fråga implicerade det lite, men då ska man vara väldigt säker på att det också är utbudshöjande. Det finns ju mycket i detta, och infrastruktur är det klassiska exemplet. Jag håller helt med Aino och tror att det är ett sluttande plan att skilja det här åt, så där tycker jag att det är viktigt att vi behåller ramverket.

Jag vill säga något om det Anna sa om finanspolitiken så att vi reder ut begreppen här. Vi menar inte att den finanspolitik som förs eller som planeras de närmaste åren hotar den statsfinansiella stabiliteten. Vi är alltså *inte* där. Vi har underskott, och vi har en lite stigande kund. Det oroväckande här är att vi har börjat avvika från det ramverk vi har satt upp. Det ska man inte göra under för många år.

Man kan åka till Paris och fråga hur det är att försöka återupprätta fiskal disciplin när man har tappat den under många år. Då är det alltså väldigt svårt. Då får man också fiskal dominans och höga statskultsräntor. Man måste skilja på detta. Det vi tycker att man ska vara oroad för är ramverket och att vi inte upprätthåller ramverket. Man ska primärt inte vara oroad över att vi skulle få en diskussion om att våra statsfinanser här och nu håller på att kollapsa. Det är alltså inte en korrekt bild. Det första är dock oroande nog, tycker vi.

Cecilia Rönn (L): Jag har två frågor. Ni har till viss del varit inne på att tillväxtprognos med mera nu också beror på hur konsumenterna agerar. Vi fick en dragning i finansutskottet för någon vecka sedan från bland annat Konjunkturinstitutet. Den visade att man upplever att inflationen är betydligt högre än vad den är. Jag undrar om ni från Riksbankens sida vill utveckla hur

ni ser på att er roll i det här är att få hushållen att faktiskt uppfatta att inflationen är det den är, så att den inte känns som högre än vad den är.

Ni har svarat på och varit inne på Mikael Dambergs fråga om kronutvecklingen i den här osäkra omvärlden. Svårigheten är just volatiliteten och att sätta prognos på hur kronans utveckling ska vara och utvecklas och vilken påverkan det får på penningpolitiken.

Det är ingen hemlighet att Liberalerna tycker att vi borde byta valuta till euro. Anledningen är bland annat att vi bedömer att det på lång sikt skulle gynna Sverige och svenskarna att vara en del av en större och stabilare valuta. Man kan dock självklart landa i olika bedömningar.

Vi har pratat om att kronan har stärkts den sista tiden, och det är sant. Det är dock också sant att den under de senaste mer än 20 åren har minskat betydligt i värde. Snabba fluktuationer och volatilitet gör nu eventuellt att investeringar på den svenska marknaden kan minska eller att man kanske drar sig för att investera för att man inte upplever att kursen är stabil.

Jag undrar hur Riksbanken ser på riskerna med den svenska kronan och Sveriges ekonomi på lång sikt när det gäller volatiliteten och att det är svårbedömt att veta hur kronans värde reagerar i en orolig omvärld.

Ingela Nylund Watz (S): Tack för kompletterande svar och inpass från direktionens ledamöter! Jag tänkte återvända till den period vi var tvungna att genomgå med hög ränta. Inflationen skenade, och de svenska hushållen pressades långt ned i källaren av de höga räntorna. Samtidigt gjorde bankerna väldigt stora vinster. Många uttryckte att vinsterna var provocerande stora.

Nu är vi tillbaka i en mer normal miljö. Fram tills detta hände i Mellanöstern för några dagar sedan hade Riksbanken hittills uttryckt att tanken är att räntenivån ska ligga fast en tid framöver. Vi tittar på de senaste rapporterna från banken. Frågan är om bankernas vinstmarginaler och marginaler på bolånen är rimliga i dag. De ligger ju betydligt över styrräntan. Kan detta anses vara en hållbar situation? Hur ser Riksbanken på affärsbankernas följsamhet mot styrräntan?

David Perez (SD): Herr ordförande! Tack, Riksbanken, för en väldigt intressant dragning! När vi satt här för ett år sedan pratade vi mycket om bland annat fastighetsmarknaden. Ni uttryckte väldigt stor oro för just kommersiella fastigheter. Min fråga är framför allt hur ni ser att läget har utvecklats för just den marknaden.

En annan fråga handlar om att vi snart kommer att fatta beslut om att genomföra sänkta amorteringskrav och göra lättnader för många av hushållen där ute när det gäller bolån. Vilken effekt anser ni att det kommer att få på svensk tillväxt och inte minst på inflationen framöver?

Erik Thedéen, Riksbanken: Jag ger frågan från Cecilia Rönn till Per Jansson, frågan från Ingela Nylund Watz till Göran Hjelm och frågan från David Perez till Anna Seim.

Per Jansson, Riksbanken: Jag tycker att det var en bra fråga från Cecilia Rönn. Det är en fråga vi har diskuterat väldigt mycket med andra centralbanker. Det som har hänt är att inflationen gick upp väldigt mycket – och mycket mer än vad vi trodde. Den gick upp över 10 procent till och med. Det är siffror som vi senast såg på 70- och 80-talen. Sedan har vi fått ned inflationen, vilket vi är väldigt nöjda med så klart, och vi har ett inflationsmål. Men prisnivåeffekten försvinner ju inte.

Inflationen har varit positiv hela vägen, så prisnivån har inte kommit ned. Jag skulle misstänka att det är skälet till att hushållen blandar ihop inflation och prisnivåer lite. Hushållen har i våra undersökningar legat systematiskt över hela tiden. Vi försöker göra vad vi kan med våra rapporter för att förklara den här skillnaden. Vi har ibland rutor där vi försöker visa vad som här händer med prisnivån om inflationen tar olika vägar, men det är svårt.

Jag förstår att man i enskilda hushåll inte sitter och detaljstuderar våra rapporter. Men det är väl den vägen vi kan ta – att försöka kommunicera om vad som har hänt med inflationen och att vara pedagogiska. Jag tror att förklaringen till att det ser ut som det gör är denna skillnad mellan prisnivå och inflation.

Göran Hjelm, Riksbanken: Jag ska försöka besvara frågorna från Ingela Nylund Watz. Jag kommer att passa gällande en fråga, och vi får se om någon annan kan svara på den. Det gällde följsamheten till styrräntan. Jag har inte det i huvudet, men det kanske någon annan i direktionen har.

Vad gäller lönsamheten är den i allmänhet god i banksektorn i Sverige jämfört med i europeiska länder, i alla fall vad jag vet. När det gäller om den är rimlig är det första jag skulle vilja säga att den är endogen. Jag minns när styrräntan var nere på noll och det blev minusränta. Då sänkte man inte inlåningsräntorna till negativt för bankens kunder. Samtidigt ökade – kanske av en händelse – bolånemarginalerna i stället. Min läsning av det är att bankerna utifrån den konkurrenssituation som råder försöker tjäna pengar där det går att tjäna pengar för att uppnå avkastning.

Jag skulle säga att det är en balans mellan konkurrenssituation och stabilitet. Att de har god lönsamhet gör också att det blir en stabil banksektor. Den är ju stor i Sverige jämfört med vår ekonomis storlek, så att säga. Jag har dock ingen uppfattning gällande om lönsamheten är rimlig. Jag kan bara konstatera att konkurrenssituationen är det som slutgiltigen ger lönsamheten.

Per Jansson, Riksbanken: När det gäller kronan har vi kommunicerat upprepade gånger att det är extremt svårt att göra prognoser för växelkursen. En intressant analys vi hade för ett tag sedan var att 80 procent av handeln i

kronan för 10–20 år sedan var handel med varor och tjänster. Nu finns 80 procent eller ännu mer av handeln på finansiella marknader.

Det kan göra att saker som fundamenta, som vi ofta betonar, biter mindre – alltså bytesbalansläget, statsfinanser och liknande. De människor som handlar på de här marknaderna kanske inte är så himla intresserade av det. Kronan har förmodligen blivit ännu svårare att prognostisera under senare tid.

Vårt jobb är att bedriva penningpolitiken under den växelkursregim som regeringen och riksdagen väljer. Då gäller den rörliga växelkursen. Jag skulle säga att erfarenheterna trots svårigheterna med kronan är goda. Jämför man med tidigare penningpolitiska regimer tror jag att det här är den mest lyckosamma vi har haft. Ibland är det som händer med den rörliga växelkursen dåligt för ekonomin, och ibland är det bra. Så funkar helt enkelt det här.

När man tittar på de nordiska länderna, som har vissa likheter, tror jag att man kan summera det med att detta inte verkar vara en avgörande fråga för välfärden. Finland har valt euron, danskarna har valt sin fasta växelkurs, norrmännen har valt att vara utanför alltihop och vi har vårt system. Alla dessa länder går ändå hyggligt bra, tycker jag att man kan säga.

Anna Seim, Riksbanken: Jag ska svara på David Perez fråga om oro för kommersiella fastigheter. Detta har vi flaggat för tidigare, och det har delvis handlat om en del vakanser efter pandemin. Det problemet kvarstår i någon mån och är lite strukturellt. Generellt kan man dock säga att man där i och med att ränteläget har kommit ned har sänkt axlarna lite grann och fått en lite förbättrad situation. Det är alltså mer stabilt, men det är något vi fortsätter att bevaka.

När det gäller makrotillsynsåtgärderna och lättnaderna i det extra amorteringskravet och bolånetaket har vi varnat för att priserna riskerar att stiga när man kan skuldsätta sig mer. Det finns vissa sådana tendenser, och när det gäller detta har vi sagt att man måste vara rejält uppmärksam, därför att det inte är bra att skuldsätta sig för mycket. Vi har helt enkelt en räntekänslig ekonomi, och vi måste därför vara väldigt uppmärksamma på detta.

Erik Thedéen, Riksbanken: Jag ska säga någonting om följsamheten. Vår bild – eller jag kanske ska säga min bild, så att ingen annan behöver skriva under på detta – är att boräntorna typiskt sett följer styrräntan väldigt väl. Jag menar att det är en missuppfattning att säga att boräntorna inte följer styrräntan. Det kan lagga någon vecka eller två tre veckor, men om man nu vill leta efter någonting – vilket jag uppfattar att frågan implicerar – som tyder på att räntedifferensen kan variera på ett sätt som gynnar bankerna ska man titta på inlåningsräntorna.

Där är det också så att bankerna differentierar mellan till exempel lönekonton och sparkonton, där man låser in pengarna längre. När vi höjde räntan var bankerna typiskt sett lite sena att få upp inlåningsräntorna. Det är där följsamheten har varit svagare. Den är inte svagare eller sämre än den varit

i tidigare perioder, men om det är någonstans den är svagare än någon annanstans är det på inlåningsränta snarare än utlåningsränta.

Jan Ericson (M): Jag har två korta inrikesfrågor och en lite mer filosofisk fråga som gäller det globala. Jag ska ta dem efter hand.

I dragningen visade riksbankschefen att tillväxten drivs väldigt mycket av konsumtion. Jag har en första konkret fråga. Det är ingen tvekan om att vi behöver göra stora försvarssatsningar. Jag undrar hur mycket det hade slagit mot vår tillväxt om vi inom ramen för dagens statsbudget skulle ha finansierat alla de försvarssatsningar vi ser att vi behöver göra genom åtstramningar eller skattehöjningar. Det skulle jag gärna vilja höra en tanke kring.

Man ser i oppositionens budgetar att flera partier vill ha en väldigt stor ytterligare skuldsättning av staten och dessutom driver frågan om att ha ett underskottsmål i stället för balansmål. Med tanke på det Anna Seim nämnde förut skulle jag vilja fråga hur det skulle slå mot stabiliteten och synen på Sverige om vi utöver det riksdagen har enats om när det gäller försvarssatsningarna och stödet till Ukraina gjorde detta.

Jag vill också fråga lite om den globala situationen. Sverige har ju gått från en situation där vi hade den kanske lägsta tillväxten i hela EU till att nu ligga i topp. Vi ser att många siffror går åt rätt håll och att Sverige i alla fall inom EU uppfattas som ett föredöme på många områden. När våra ministrar är nere och träffar sina kollegor märker de att Sverige sticker ut som ett föredöme på många områden.

Detta går hand i hand med att vi också ser en förstärkt valuta. Min fråga är: Har vi hamnat i ett nytt läge där små länder genom att ha en mycket välskött ekonomi kan stärka sin egen valuta mer än vad man kunde göra förut? Slår det igenom mer? Har vi en ny verklighet när det gäller de gamla sanningarna om att det är dollarn man söker sig till när det är oro i världen och alla andra valutor rasar?

Nu har vi inte riktigt den bild vi såg förut, utan det är ett lite mer komplicerat läge. Tidigare flydde man till guld och till dollar, och i dag har vi även bitcoin, euro och små valutor som också visar styrka trots en orolig marknad. Har vi ett nytt läge i världen, eller är det en tillfällig situation att även små valutor kan visa styrka i dåliga tider?

Martin Ådahl (C): Jag tar tillfället i akt att fördjupa några av de här frågorna. Jag noterar hur extremt volatilt läget är. Bara sedan det här mötet började har oljepriset stigit med 2 procentenheter, och det kommer att fortsätta så de kommande dagarna.

Trots detta vill jag fråga: Gaspriset har rusat kraftigt de senaste dagarna, och Hormuzsundet är för närvarande stängt för Quatars gas – som ju är den gas som ersatt den ryska gasen. Finns det någon anledning att tro att detta inte ska få samma genomslag på elpriserna som när den ryska gasen till stor del stoppades förra gången?

Jag vill ändå notera, som ni själva tangerade lite grann, att vi har haft en elprisuppgång som har bestått dels av en uppgång av spotpriset, dels av kraftigt höjda nätavgifter från våra nätmonopol. För vissa konsumenter ligger det på i storleksordningen 30 procent. Vi har också den nya effektagiften, som inte har slagit väl ut och som Konsumentverket har reagerat på.

Vi har en allmän känsla av att priserna för el har stigit kraftigt under det här året. Det kan få långvariga effekter. Därmed kommer jag till min nästa fråga. Om dessutom oljepriset och dieselpriset stiger i ett läge där vi i Sverige fortfarande är väldigt beroende av diesel, finns det då inte en risk att konsumentförtroendet tar stryk av detta?

Förra gången det blev så stora rörelser fick konsumentförtroendet sig en rejäl törn. Finns det, bortsett från själva inflationseffekten, något som talar för att inte också konsumentförtroendet påverkas av detta?

Ordföranden: Då det inte finns några ytterligare frågor från utskottets ledamöter drar vi ett streck här. Jag lämnar över till riksbanksdirektionen som får svara på frågorna.

Erik Thedéen, Riksbanken: Vi delar upp frågorna, så blir det rättvist. Anna Seim, som blev approacherad här, kan ta frågan från Jan Ericson, och så kan Göran Hjelm ta frågan från Martin Ådahl.

Anna Seim, Riksbanken: Jag ska försöka reda ut det här. Det kom en del frågor om tillväxten och försvarssatsningarna och hur det skulle påverka om dessa skattefinansieras, men det är inte något som vi har räknat på.

När det gäller det finanspolitiska ramverket, underskottsmålet och så vidare tar vi det finanspolitiska ramverket som givet och förhåller oss bara till det. Det är det tråkiga svaret.

Den utredning som tittade på balansmål versus underskottsmål bedömde inte att ett underskottsmål skulle vara ett problem. Så tolkar jag det i alla fall, men det får stå för den utredningen. Det vi understryker är att det är viktigt att man återgår till ramverket. Man kan förstås principiellt diskutera att man inte vill ha ett underskottsmål men att man sedan ändå frångår ramverket. Jag tror att det kanske var det som Jan var ute efter. Vi ska som sagt hålla oss till penningpolitiken, så vi får ta ramverket som givet.

Jag skulle vilja kommentera frågan om växelkursen, som jag tycker är väldigt intressant. Jan frågade om vi nu har blivit en säker hamn och så vidare. Det är intressant med tanke på hur mycket vi apprecierade gentemot både dollarn och euron förra året.

När man gick in i Iran i somras, till exempel, var dollarn faktiskt en säker hamn då den stärktes en del. Det gjorde den även efter det som nu har hänt. Frågan är om man ändå inte vänder sig till dollarn när det kniper, så att säga.

Jag tycker att man ska se det senaste året som lite av en revansch för i synnerhet den svenska kronan. De långsiktigt hållbara finanser som vi trots allt har lönat sig för oss.

Jag var i Norge i går och pratade lite om den norska kronan, som har försvagats mot den svenska. Det tycker de är lite av ett dilemma, och de försöker förstå varför det är så. Jag tror att det handlar mycket om ordning och reda. Vi har en inflation som ligger vid målet, men de har haft lite större problem där. Det är alltså lite av en revansch för den svenska kronan.

Göran Hjelm, Riksbanken: Det var bra frågor – up-to-date – från Martin Ådahl om vad som precis har hänt under mötet, med olika kurser fram och tillbaka.

Det här är inte mitt expertområde, men jag kan ändå inledningsvis notera att det under flera år har skett en typ av anpassning i Europa efter att den ryska gasen ströps. Man ersatte den med den flytande gasen och trodde att man var på ett bättre ställe, men nu stryps i stället tillförseln av ersättningen för den ryska gasen.

Om effekterna blir likadana vet jag inte, men givet att det verkar handla om en ganska stor andel av marknaden finns det risker. Det alternativ man har valt verkar inte funka i en krigssituation. Det är oroväckande, kan jag säga utan att ha några detaljkunskaper om hur det är just nu eller hur det kommer att utveckla sig.

När det gäller att konsumentförtroendet sjönk mycket när elen blev dyr och att det ledde till bredare prisökningar i samhället är det svårt att kategorisera hur mycket av konsumentförtroendet som berodde just på de höga elpriserna respektive övriga priser i samhället.

Min läsning av detta är att höga priser kan tankas tillbaka till att vi har ett inflationsmål och varför det är viktigt. När det gäller höga priser var vi inne på det förut. Trots att inflationen är låg verkar människor tro att den är högre, men detta tror jag beror på att man tänker mer i prisnivåer, att matpriserna fortfarande är höga och så vidare.

Det jag tar med mig är att höga priser är något som människor inte tycker om. Man ser sin köpkraft minska, man tänker på sitt jobb och så vidare. Det är något som verkligen ska undvikas, men det går inte alltid att undvika när vi får större störningar. Vi får se hur stor och varaktig störningen blir. Det finns en stor risk att det kan bli så igen om vi drabbas av stora exogena störningar.

Hur det kommer att fortlöpa i ekonomin i Europa och därmed i vårt elsystem, hur detta är sammanlänkat och så vidare och vad priset blir i Sverige vet vi förstås inte nu. Men det är något som verkligen blir viktigt, inte minst för att bedöma hur konsumenterna, som frågan gällde, kommer att reagera på det här. Hög inflation och höga prisnivåer tror jag påverkar konsumentförtroendet mycket negativt.

Ordföranden: Vi har som sagt händelseutvecklingen i omvärlden. Det är klart att den påverkar svensk ekonomi, men som alla har varit inne på är det mest

väsentliga såklart lidandet för de människor som finns i de här områdena och som drabbas. Detta gäller såklart alla svenskar som finns runt om i världen, även i de områden som nu drabbas av störningar.

Bara så att alla som följer diskussionen ska vara fullt och fast medvetna om detta: Det är klart att det är så vi alla här i rummet ser på det. Sedan påverkas såklart också svensk ekonomi och svenska hushåll. Därför är detta viktigt.

I presidiet resonerade vi lite om att riksbankschefen kanske kan säga några avslutande ord kopplat till allt detta då det är många som funderar på hur det kommer att påverka. Har du några avslutande ord som du vill dela med dig av till dem som lyssnar, Erik Thedéen?

Erik Thedéen, Riksbanken: Det handlar förstås om det som nämndes: det mänskliga lidandet. Det är alltid det vi tänker på.

Man kan uttrycka det så här: Vi i det här rummet och definitivt Riksbanken jobbar varje dag för att svensk ekonomi ska vara stabil, att vi ska ha låga och stabila priser, att vi ska ha stabila statsfinanser och att vi ska ha god ordning och beslutskraft i det svenska systemet. Varför gör vi då det? Ett av skälen är just att vi ska kunna hantera den här typen av situationer.

De som vill planera för en tid som alltid är lugn och stabil behöver inte det som vi kämpar för, utan de kan köra på lite mer lösa boliner. Jag tycker att detta illustrerar vikten av att vi varje gång det ser väldigt stabilt och bra ut bör tänka på att det inte alltid kommer att se ut så.

Nu är vi kanske i en brytningstid – en väldigt orolig tid – där utvecklingen kan ta ganska många olika vägar. Då är det tryggt att veta att vi har en inflation som ligger i linje med målet och att Riksbanken är en institution som hushållen har stort förtroende för. Det finns för den delen också ett stort förtroende för många andra institutioner. Vi har även ordning och reda i statens finanser. Detta är ett bra utgångsläge i en svår tid.

Vice ordföranden: Det ankommer på mig att avsluta det här mötet och tacka. Finansutskottet har hållit detta offentliga sammanträde, och temat för dagen har varit Riksbankens verksamhet 2025 och den väldigt aktuella penningpolitik som utspelar sig nästan inför våra ögon, eftersom det händer så mycket i omvärlden.

Vi vill från finansutskottets sida tacka riksbankschefen och hela direktionen. Särskilt tack till dig, Göran Hjelm, som kastades in i elden på din andra arbetsdag! Som du noterar håller vi oss inte bara till de formella penningpolitiska besluten, utan vi passar på att få en bild av hur Riksbanken resonerar i frågor av stor betydelse för både svenska folket och oss beslutsfattare i Sveriges riksdag.

Tack ska ni ha för det här offentliga sammanträdet!

Bilder från det offentliga sammanträdet

Bilderna som visades av Erik Thedéen

Oro i omvärlden och digitalisering ger ökade risker och nya möjligheter

- Oroligt i omvärlden och osäkerhet om världshandeln – ger ökade risker för det globala finanssystemet.
- Höga statsskulder i många länder och höga tillgångsvärderingar – ger ökad sårbarhet.
- Sammanlänkningar i det finansiella systemet – Sverige kan lättare påverkas av störningar utifrån.
- Det svenska finansiella systemet är stabilt, men den höga andelen marknadsfinansiering bland storbankerna kan gör dem sårbara.
- Digitalisering, innovation och geopolitik aktualiserar digitala valutor.

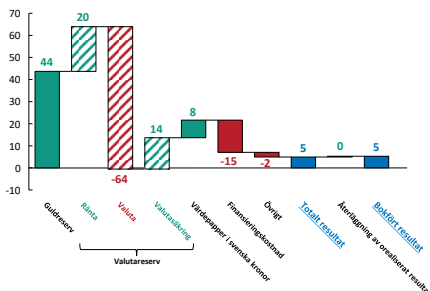

Betalningar och civil beredskap för betalningar

- Det behövs fler tjänster för omedelbara betalningar
- God tillgång till och fortsatt utveckling av RIX
- Uppfyllt riksbankslagen krav om fem sedeldepåer
- Överenskommelse om kortbetalningar offline för livsnövändiga varor i fysisk handel

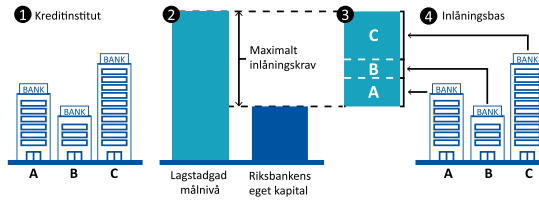
SVERIGES RIKSBANK

Positivt resultat och stärkt tillgångsförvaltning

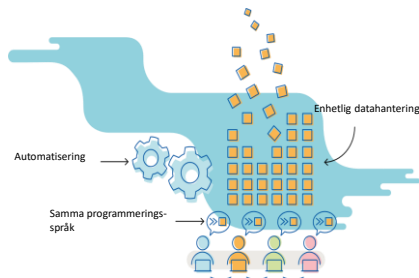

SVERIGES RIKSBANK

Räntefri inlåning stärker Riksbankens finansiella oberoende

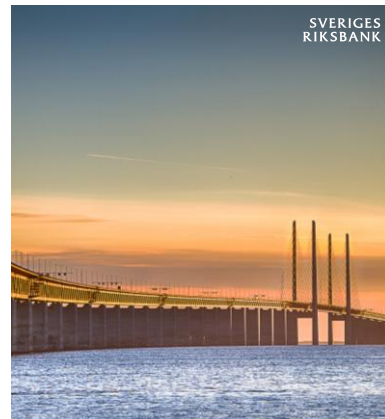
Riksbanken kraftsamlar kring datas potential

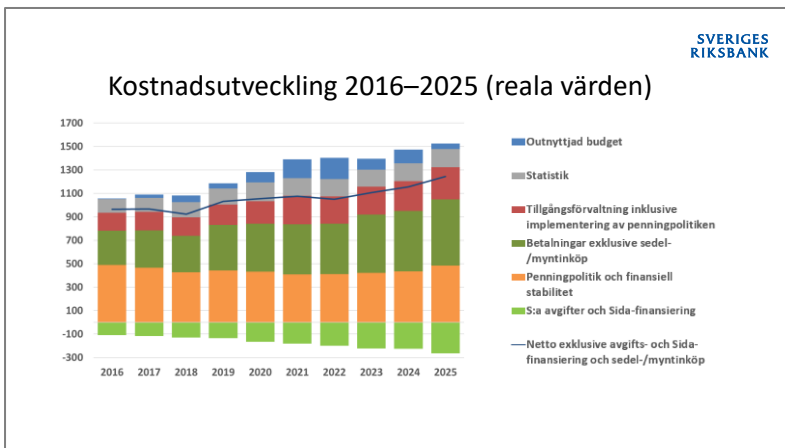

- Datadrivet arbetssätt
- Datasjö – ett digitalt vattenmagasin för data
- Ny AI-policy med uppbyggnad av en ny AI-miljö

Riksbankens internationella arbete

- Nytt geopolitiskt läge.
- Den internationella verksamheten är en förutsättning för att uppfylla uppdragen i riksbankslagen.
- Riksbankens internationella verksamhet utvärderas av finansutskottet under riksmötet 2025/26.

SVERIGES
RIKSBANK

Riksbankshuset och arbetsplatsen

- Stundande renovering av Riksbankshuset
- Bra betyg för arbetsplatsen i medarbetarundersökningen
- Fokus att upprätthålla verksamheten även i svåra lägen

